

19 ปี

แบบฝึกหัดภาษาไทยปีชั้นมหาลัย-ศิลปกรรมศาสตรบูรพา

บันทึกเหตุการณ์ ประสบการณ์ และเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับในช่วงระยะเวลา ระหว่างวัน พ.ศ.2518-2538 ตั้งแต่เริ่มเข้ารับราชการจนถึงปัจจุบัน ข้อมูลในช่วงระยะเวลาแรกอาจสักจากคำบอกเล่าของอาจารย์ชานิสุวรรณช่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทัย นุดาลัย ที่มีบทบาทตั้งแต่สมัยเริ่มต้น ทำให้ความต่อเนื่องของประวัติมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น การบันทึกจะอาศัยเหตุการณ์กิจกรรมและเรื่องราวที่มีความประทับใจแต่ละช่วงเวลาโดยแบ่งเป็น 3 ระยะคือ

1. 12 ปีของการเริ่มต้นพ.ศ.2518-2529

อาคารเรียนสาขา
ศิลปศึกษาบุคคล
สังกัดในหมวดวิชา
มนุษยธรรมศึกษา
และสังคมศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์
ปัจจุบันเป็นอาคาร
พลศึกษา

อดีตคือ ฐานรากแห่งปัจจุบันและอนาคต

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา เริ่มก่อตั้งใน พ.ศ.2498 อยู่ในหมวดวิชา
“มนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์” สังกัด
คณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยวิชาการศึกษา บาง
แสน มีเพียงคณะวิชาเดียว จุดมุ่งหมายเพื่อ^{เพื่อ}
ผลิตบัณฑิตทางสายการศึกษาเท่านั้น ภาควิชา
ศิลปะมีภาระหน้าที่หลักคือ การสอนวิชา “ศิลป์
วิจักษ์ (art appreciation)” เป็นวิชาพื้นฐาน
บังคับของนิสิตทุกวิชาเอก และวิชา “ศิลปะ^{สำหรับครู}” เป็นวิชาเลือกสำหรับนิสิตสาขาวิชา^{เอก}
ประถมศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทัย นุศาลัย
เป็นอาจารย์ประจำอยู่เพียงคนเดียวต้องแบก
ภาระและรับผิดชอบงานหลักหน้าที่ ด้านวิชา

การด้านบริหาร และกิจกรรมของวิทยาลัยทั่วๆ
ไป อาคารเรียนหลังแรกของคณะศิลปกรรม
ศาสตร์ อาศัยอยู่ชั้นล่างตึกพลศึกษาในปัจจุบัน
ห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติทางศิลปะ และห้อง
พักอาจารย์รวมอยู่ชั้นเดียวกัน พื้นที่ส่วนหน้า
ตึกได้ออกแบบเป็นตู้โชว์ผลงานศิลปะของนิสิต
มีผลงานผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดทั้งปี
สถานที่แห่งนี้จึงมักจะเป็นที่ไว้สำหรับอวด
แยกบ้านแยกเมืองอยู่เสมอ รองประธานาธิบดี
ลินดอร์น บี จอนหันสัน ของสหรัฐอเมริกา
เคยมาตรวจสอบผลงานทางศิลปะของ
ภาควิชา

กิจกรรมของภาควิชาส่วนใหญ่จะ
เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประ
เพณี เช่น ลอยกระทง วันเข้าพรรษา วัน
สงกรานต์ เป็นต้น และเป็นเครื่องหล่อหลอม

พศ.อุทัย บุดาลัย
หัวหน้าสาข
ศิลปศึกษา
(คนกลาง) นำ
อ.บุญกิ่น อัตถากร
อธิบดีกรมการ
ฝึกหัดครู และ
รองอธิการบดี
รศ.สวัสดิ์ บุญปัก
เขี่ยมชมผลงาน
นิสิต

ความร่วมมือร่วมใจของนิสิตได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากเมื่อถึงเทศกาลงานสำคัญ ทางประเพณี นิสิตจะทุ่มเทความสามารถจัด เตรียมกันทำรุ่ง Herman ค่าไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ผลสำเร็จที่ตามมาก็คือผลงานของนิสิตวิท

ยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ได้รับการพิจารณา รางวัลชนะเลิศเป็นประจำทุกปี กิจกรรมศิลปะสำหรับนิสิตจะมีการปฏิบัติร่วมอยู่ด้วย เช่น การแกะสลักไม้ ปั้น เก็บ ระนาบสี เป็นต้น จุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนิสิตที่

ห้องพักอาจารย์
ในช่วงระยะเวลา
ใช้พื้นที่มากส่วน
เพื่อแสดงผลงาน
ทางศิลปกรรม

อาคารปูมพิม
การทาง
ศิลปกรรม
หลังแรก
ของคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์
(หลังเดิมมุนich)
ฝาผนัง
เขียนภาพ
ตกแต่งโดย
รศ.สุชาติ
เดาทอง

ส่วนหนึ่งของ
ตึกพิพิธภัณฑ์
ธรรมชาติ พิพิธ-
ภัณฑ์วิทยาศาสตร์
ทางทะเล
(หลังเก่า) ออก
แบบก่อสร้าง
โดยคณะอาจารย์
จากภาควิชา
ศิลปะและ
วัฒนธรรม

จะจบไปเป็นครู อาจารย์ สามารถสอนศิลปะ^{ได้อย่างมั่นใจ} ผลงานทางศิลปะนักจากจะ^{ทำขึ้นเพื่อการศึกษาในมนวิธีการแล้ว} ผลงานที่เสริจสมบูรณ์ยังเป็นประโยชน์เกี่ยวกับ^{อุปกรณ์ทางการสอนสำหรับโรงเรียนต่างๆ} ที่^{ขาดแคลนซึ่งทางภาควิชาจะมีการบริจาคหรือ} บางโรงเรียนทำหนังสือขอมา

พ.ศ.2514 อาจารย์ชั้นิ สุวรรณห่าง
ศิษย์เก่าของรั้วเทา-ทอง ได้รับการยกย่อง^{ให้รับการยกฐานะ} ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒบางแสน
และตั้งภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม สังกัดอยู่^{ในคณะมนุษยศาสตร์}

นวลดื่องน้อมถ่อมตนของอาจารย์เป็นปัจจัย
สำคัญมากในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จ^{ลุล่วงไปด้วยดี} งานหลายเรื่องที่มีความขัดแย้ง^{กันอย่างมาก} อาจารย์จะพยายามเป็นผู้ประสาน^{ไว้ได้} นอกจากนี้ยังเข้ามาช่วยลดภาระหน้าที่^{ของผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทัย นุตดาลัย อีกทาง}
หนึ่งในระบบใกล้เคียงกัน คือ พ.ศ.2515
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จารย์มารุต อัมรานันท์^(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัจจุบัน) ได้รับการยกย่อง^{ให้รับการยกฐานะ} ขึ้นเป็น
อาจารย์ที่บังสน แล้วเริ่มต้นเปิดหลักสูตร^{วิชาโททางศิลปศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกในปี}
พ.ศ.2518 เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่วิทยาลัย^{วิชาการศึกษา (บังสน)} ได้รับการยกฐานะ^{ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒบางแสน}
และตั้งภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม สังกัดอยู่^{ในคณะมนุษยศาสตร์}

นิกรศักดิ์
ศิลปกรรมครั้งที่ 1
ณ ห้องโถงชั้นถาวรเดิม
หอสมุด
มศว. บางแสน (เดิม)
คณาจารย์ในคณะ
มนุษยศาสตร์
ร่วมงาน

อาจารย์สุชาติ เถาทอง (รอง-
ศาสตราจารย์ในปัจจุบัน) เริ่มมาสอนในภาค
วิชาศิลปะและวัฒนธรรม ปี พ.ศ.2518 กับ
นิสิตวิชาโทรุ่นแรก 17 คน (รุ่นแรก) รับผิด
ชอบในการสอน 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอน
เกือบทุกรายวิชา เพาะอาจารย์ศาสตราจารย์
มารุด อัมรานันท์ ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ทำให้ต้องรับผิดชอบหนักมากใน
ช่วงเวลานี้ภาควิชาได้ขยายที่ทำงานจากเดิม
พลศึกษาเดิมมาอยู่ที่ศึกมนุษย์ ชั้นล่างห้อง
H108 ห้องพักอาจารย์ภาษาไทย และ H208
(ชั้นสอง) ปัญหาของการเริ่มต้นขยายสาขาวิชา
คือ อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ และวัสดุเพื่อใช้
ในการเรียนการสอน เก่าที่จำได้ภาควิชาได้
งงประมาณประจำปีน้อยกว่าหมวดวิชาศิลปะ
ในโรงเรียนทั่วไป ทุกอย่างต้องใช้กันอย่าง
ประหัด กระดานดำและการบรรยายจะเป็น

ภาพ// กุญแจลูกปืนรั้วที่ 2
โดย ภาณุพันธ์ ภูวนันทน์ ปี ๒๕๑๘
มูลนิธิ ทุ่มเทให้สถาบันฯ ทั้งหมด
๑๔-๑๖ มกราคม ๒๕๒๒
ณ ห้องนิทรรศการ ห้องน้ำ

เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ใช้กันอยู่ เช่น
นวัตกรรมใหม่ๆ รู้จักแต่ไม่มีโอกาสใช้ เพราะ
แพร่หลาย

รศ.สุชาติ เถาทอง
ผู้ดำเนินงาน
จัดนิทรรศการ
ถ่ายภาพร่วมกับ
นิสิตวิชาโท
ศิลปศึกษา รุ่นที่ 1
ในงานนิทรรศการ
ศิลปกรรมครั้งที่ 1

โครงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะและโบราณคดีพื้นบ้านภาคตะวันออก ของอาจารย์ Narut อัมราวนนท์ ที่จัดสร้างไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสมัย ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร เป็นรองอธิการบดี เป็นสีสันและความภาคภูมิใจของอาจารย์และนิสิตทั่วไป อาศัยห้อง H208 เป็นห้องพิพิธภัณฑ์แต่เนื่องด้วยการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพเดิม และควรเป็นไปไม่ได้ เพราะถูกความจำเป็นของการใช้พื้นที่เพื่อเป็นห้องประชุมคณะมาแทนที่อย่างน่าเสียดาย กล้ายเป็นอดีตตามวัตถุสิ่งของที่มาจัดแสดง แต่รอเวลาที่จะรื้อฟื้นขึ้นมาอีก โครงการนี้เป็นหัวหอกและมีใจรักของเก่า หลงใหลในอดีตเห็นชีวิตในโบราณวัตถุ สิ่งนี้คงฝากไว้กับคนรุ่นต่อไปจะสืบสานวัฒนธรรมศิลป์ให้ยืนยงต่อไป

พ.ศ.2520 ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมได้เปิดรับนิสิตวิชาเอกทางศิลปศึกษารุ่นแรก เป็นหลักสูตรเที่ยบ 4 ปี เนื่องจาก มศว.ประจำนามิต्र มีปัญหาไม่สามารถเปิดรับได้ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยได้พิจารณาศักยภาพ ของ มศว.วิทยาเขตต่างๆ และพิจารณา มศว.บางแสน ให้ดำเนินการ ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ในภาควิชาไม่ใช่จะเป็นอาจารย์ชั้นนำ สุวรรณช่าง และท่านอื่นๆ ช่วยสร้างความมั่นใจต่อการตัดสินใจ และภาควิชาไม่ได้ทำให้ผู้บริหารผิดหวัง ได้พัฒนาคุณภาพและสร้างสรรค์ กิจกรรมรูปแบบต่างๆ รวมถึงขยายสาขาวิชาใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องจนถึงในปี พ.ศ.2530 ภาควิชาได้เปิดวิชาเอกศิลปะหลักสูตรศิลปศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์

ช่วงเวลา พ.ศ.2530-2534 เป็นระยะเวลาของการดำเนินการในแผนพัฒนา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 6 และ 7 ควบคู่กัน มีโครงการต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากเป็นประวัติการณ์ อาทิ โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยบูรพา โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ สังกัด มศว. โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา และโครงการเปิดสาขาวิชาเฉพาะทางด้านจิตรกรรม ภาพพิมพ์ นิเทศศิลป์ เป็นต้น ในหลักสูตรศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์เดิม เป็นการสร้างความพร้อมในทุกๆ ด้านที่สถานภาพของภาควิชาอาจจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาหน้า และผลักดันให้ภาควิชาขยายฐานสาขาวิชาจากเดิมวิชาเอกศิลปะ ขยายให้ครบวงจรตามหลักสากลให้มากที่สุด ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวตนเป็นความสับสนและการกำหนดจุดยืนของภาควิชาฯจะไปทางใด การเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านที่จะเกิดขึ้นน่าจะเป็นความจำเป็นในช่วงสถานการณ์นั้น “เราจะตอกย้ำบันดาลไฟไม่ได้” ต้องไปพร้อม

กันกับคณะอื่นๆ การเตรียมเขียนโครงการจัดเตรียม เอกสาร ข้อมูล ต้องมีความพร้อม ต้องแบ่งสมองและความคิดในโครงการที่แตกต่างกัน

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องของภาควิชาจากอดีตจนถึง พ.ศ.2533 โครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) และให้ดำเนินการจัดตั้งได้ในปี พ.ศ.2537 ความสำเร็จเป็นรูปธรรมของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มาจากองค์ประกอบและปัจจัยหลายประการ แน่นอนที่สุดติดเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญประการหนึ่งต่อการวางแผนฐานในปัจจุบันและอนาคต

Art show (2520-2525) บูรพา การบนเวที

พ.ศ.2520 เป็นปีแรกที่ภาควิชาศิลปะและวัดนันดร์มเปิดรับนิสิตวิชาเอกศิลป-

คณาจารย์คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์
ร่วมแสดง kabaddi
การกุศลศึกษา L.I.
ตึกหอสมุด
มศว. บางละมุง

ก.๖.๑
๘๒๖๑๙
๘.๙

การแสดง
Art Show
ครั้งแรกของ
ภาควิชาศิลปะ
หอประชุมใหญ่

ศึกษา หลักสูตรเที่ยบ 4 ปี เป็นรุ่นแรก มีนิสิต จำนวน 18 คน ส่วนใหญ่จบมาจาก ปกศ.สูง (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) และเป็น ข้าราชการตามมาเรียนเพื่อต้องการปรับวุฒิ ภาพของนิสิตวิชาเอกศิลปศึกษาไม่เป็นที่รู้จัก ของชาวบางแสน ในช่วงเวลานั้น มีคำถามอยู่ เสมอว่าเรียนวิชาเอกนี้จบไปแล้วทำอะไร ทั้ง ที่หลักสูตรบ่งบอกสถานภาพอยู่ชัดเจนว่าเป็น อาจารย์หรือครุศาสตร์ศิลปะ นิสิตศิลปศึกษา รุ่นแรกจึงเป็นสิ่งใหม่ที่ต้องนำเสนอต่อสังคม แห่งนี้เพื่อการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ แน่นอนที่สุดต้องสร้างสรรค์กิจกรรมอะไร สักอย่างเพื่อให้นิสิตกลุ่มนี้ได้แสดงและ ปรากฏตัว เนื่องสิ่งอื่นใดกิจกรรมนั้นต้องนำ เสนอศิลปะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง

อาร์ตโชว์ (art show) เป็นกิจกรรม ที่ถูกกำหนดขึ้น มีการแสดงบนเวที และ ดนตรีลีลาศเพื่อซักจุ่นนิสิตและผู้สนใจให้ ร่วมงาน รองศาสตราจารย์สุชาติ เดากอง

เป็นประธานจัดงานและดำเนินงานครั้งแรก ในช่วงเวลาหนึ่นนิสิตศิลปะมองภาพกิจกรรม ไม่ออกว่าจะเป็นอย่างใด ต้องอธิบายขยาย ความและเริ่มต้นวางความคิดทางการแสดง ขึ้นมา เป็นจินตนาการเรื่อง “pollution” ใช้ เทคนิคแสงสี (black light) เป็นส่วนสำคัญ สีสะห้อนแสงเป็นวัสดุประกอบการออกแบบ ฉากและหุ่นตัวแสดง ใช้เวลาสร้างอยู่เป็น เดือน อาศัยห้องปฏิบัติการศิลปะ (ห้องเชรามิกส์ปั๊บจุบัน) ทั้งหลังเป็นสถานที่จัดเตรียม อุปกรณ์ต่างๆ หมอดงประมาณ 1 หมื่นบาท นิสิตทุกคนเฉลี่ยลงขันกันเพื่อศิลปะ งาน แสดงครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา รอง-ศาสตราจารย์นินพนธ์ ศุขปรีดี หัวหน้าภาควิชา (ในสมัยนั้น) ลงมาร่วมวงด้วยอย่างสนุกสนาน งานครั้งนี้จัดลงด้วยความประทับใจของทุกคน ที่ได้เข้ามาสู่บรรยากาศของอาร์ตโชว์ ครั้งที่ 1

แน่นอนความปลื้มของอาจารย์และนิสิตศิลป์ศึกษารุ่นแรกเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดงานในครั้งต่อมาในลีลา “ขอกแบบพีๆ” ใช้งบลงทุนสูงมากจัดเตรียมงานหลายเดือน การโฆษณาประชาสัมพันธ์แพร่กระจาย สร้างความชื่อชาต่อสังคมนางແສນที่ประทับใจมาก เห็นจะได้แก่ ทำเป็นโรงฟฟไปด้วยทั่วเวียนหน้าหอสมุด มีทุกคนดายอนอยู่ในโรง เจียนคำโฆษณาติดไว้ข้างหน้า มีจุดอ่อนๆ อีกที่มีการเตรียมแผนการไว้เป็นอย่างดี บัดրที่จำหน่ายหมุดก่อนการแสดง เป็นงานแรกของนางແສນที่งานเริ่ม 2 ทุ่ม แต่ผู้ชุมเข้ามายากในโถงน้ำ การใหญ่เต็มหอด ก่อนเวลาแสดงผู้ชุมเป็นจำนวนมาก ยินดีซื้อตัวเพื่อเข้ามายืนดูการแสดง โถงน้ำการใหญ่แทบทะแตกเบียดเสียดยัดเยียดไม่เคยมีลักษณะเช่นนี้มาก่อน อาจารย์สมาน สรรพศรี เป็นศิษย์เก่า (รุ่น 2) ในช่วงเวลาหนึ่งและเป็นตัวแสดงสำคัญของ การเดินเรื่องในแต่ละฉากร การขับลงของการแสดงอาร์ตໂଚ් ครั้งที่ 2 แบบขอกๆ เป็นปรากฏการณ์ที่ต้องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ กิจกรรมนิสิต ที่สร้างความประทับใจ ความสนใจของผู้คนได้อย่างมากมาย เจนนาของ การเริ่มต้นและการสืบสานต่อๆ กันมาซ่าวัยสร้างความเชื่อถือมาสู่นิสิตวิชาเอกศิลป์ศึกษาอย่างมากมาย กลุ่มนิสิตเล็กๆ สามารถยืนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมั่นใจ ในบรรยายกาศแห่งความเป็นมิตรและด้อนรับพากษา ไม่ใช่คนแปลกดหันอีกด้อไป

“จึงหน่อง” อนุสาวรีย์ถูกที่สุดในโลก

เมื่อเริ่มรับราชการครั้งแรก พ.ศ. 2518 ตีกมนุษย์เป็นสถานที่ทำงานสภาพ

แวดล้อมของอาคารเป็นตึกเก่าของวิทยาลัย นางແສນ คือ โรงเรียนมัธยมชายอยู่ประจำ มีหอพักอยู่ข้างๆ เช่น หอไก่ชน หอเจ้อ เป็นต้น (เดิมเป็นหอพักนักเรียนชาย) อาคารถูกออกแบบไว้เพื่อประโยชน์ใช้สอยแบบหนึ่งแต่ถูกดัดแปลงเพื่อนำมาใช้เป็นคณะมนุษยศาสตร์ สอนระดับปริญญาตรี รองศาสตราจารย์กระแสร์ มาลยาภรณ์ เป็นรองรองคณบดี มีความสนใจทางด้านศิลปะและวรรณคดีเป็นพิเศษ เมื่อมีเวลาว่างจะ常常มาเยี่ยมเยียนและพูดคุยกับอาจารย์ในภาควิชาศิลปะอยู่เสมอ ห้ายอย่างที่สันหนากลายเป็นจุดเริ่มต้นทางความคิดที่จะสร้างถาวรวัตถุทางศิลปกรรม ติดตั้งไว้ที่ตึกหลังนี้

จากความบันดาลใจได้ก่อรูปก่อร่าง เป็นประติมากรรม (จึงหน่อง) ติดตั้งในวงเวียนหน้าตึกคณะมนุษย์ตั้งแต่นั้นมา ก่อนการสร้างมีการออกแบบรูปลักษณะประติมากรรม

อนุสาวรีย์
“จึงหน่อง”
ออกแบบและปั้น^{โดย}
ศศ.บ.รีชา
ເຄາກອງ
หน้าตึกมนุษย์

ให้อาจารย์ในคณะได้พิจารณาเลือกว่าแบบใด
มีผู้สนใจมากที่สุด จาก 5 แบบ และท้ายที่สุด
“จึงหน่อง” มีคะแนนเสียงเป็นอันดับที่ 1
ผู้ออกแบบคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา
ເຄາທອງ และเป็นผู้บันปะติตามกรรชั้นนี้
ด้วย โดยอาจารย์สุชาติ ເຄາທອງ เป็นผู้ช่วย
ด้วยราคาเพียง 1,200 บาท (หนึ่งพันสองร้อย
บาทถ้วน) เมื่อปี พ.ศ.2520 นับเป็นประ-
ติตามกรรมองุสาวรีย์ที่มีราคาถูกที่สุดในโลก
อ.ปรีชาເຄຍນอกกว่าจะเชิญรายการตามไปดู
มาทำรายการ

สัญลักษณ์ของประติตามกรรชั้นนี้
มีความหมายว่า “การศึกษาสร้างเด็กไทยให้
เจริญงอกงามทางความคิดและสติปัญญา”
ใช้รูปแบบเด็กไทยไว้พมจุก ถือกระดานชนวน
แบบไทยยืนอยู่ได้ดันไม้ ซึ่งหมายถึงความ
เจริญงอกงามและสติปัญญาเมื่อคิดดังใหม่มี
การวิพากษ์วิจารณ์อนุสาวรีย์จึงหน่องไปต่างๆ
นานา “กุมารทองบัง” “อุกกรอกนหักจรรย์
บัง” ที่เขียนมากที่คนอุตติรินำกระถาง ดอกไม้
ธูปเทียน ไปบูชาคิมี ผลงานชิ้นนี้ในช่วงต่อมา
ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ส่วนหนึ่งของนิสิตใน
คณะมนุษยศาสตร์ไปโดยปริยาย ใช้เป็น
สถานที่สำหรับถ่ายภาพเนื่องในเทศกาลและ/o
กาสต่างๆ ศพท์คำว่า “จึงหน่อง” เกิดขึ้นจาก
นิสิตในคณะมนุษยศาสตร์ ช่วงปี พ.ศ.2526
ตั้งชื่อเรียกผลงานชิ้นนี้อย่างเป็นทางการและ
เรียกันต่อๆ มา

“จึงหน่อง” จะเป็นตำนานที่ดัง
อยู่หน้าตึกมนุษย์โดยขาดความสนใจเช่นเด่
ก่อน เพราะคณะมนุษย์และคณะสังคมได้ร่วม
กันเป็นคณะเดียว สืบฯ จึงต้องบวกกับสีม่วง

เป็นสีประจำคณะใหม่ แต่ “จึงหน่อง” จะไป
หากกับคราดีเหลือไว้เพียงอนุสรณ์แห่งความ
ทรงจำของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ช่วง พ.ศ
.2520-2533 ที่จะระลึกถึงและเล่าขาน
ตำนานอนุสาวรีย์ “จึงหน่อง” ชิ้นนี้ว่าคืออะไร
นิทรรศการศิลปกรรมประเพณีการ
สืบสาน

พ.ศ.2518 ภาควิชาศิลปะและ
วัฒนธรรม ได้เปิดวิชาโทศิลปศึกษาเป็นรุ่นแรก
นิสิตส่วนใหญ่มาจากสาขาวิชางรفةวิชาศิลป์
ภูมิศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษา
อังกฤษ เป็นต้น พื้นฐานทางศิลปะค่อนข้าง
อ่อน ฝึกอ่อนและทักษะถ้าจะเปรียบเทียบกับ
นักศึกษาทางศิลปะในระดับเดียวกัน แต่ต่าง
กันที่ปรัชญาทางศิลปศึกษาจะเน้นคุณภาพ
ผลงานต่างไปจากนักศึกษาวิชาศิลปะสายตรง
ระยะแรกๆ นิสิตที่เรียนวิชาโทศิลปศึกษาจะ
ขาดประสบการณ์และความเข้าใจในศิลปะ
อย่างแท้จริง แยกไม่ออกร่วมกับศิลปะกับการ
เดินแบบต่างกันอย่างไร การบูรณาการและ
เปิดโลกทัศน์แก่นิสิตจึงเป็นเรื่องที่ต้องดำเนิน
การควบคู่ไปพร้อมกับการเรียนการสอน

พ.ศ.2519 นิทรรศการศิลปกรรม
ครั้งที่ 1 จึงก่อเกิดขึ้นมาเพื่อสร้างความเข้าใจ
และประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่นิสิต ผล
งานที่นำมาจัดแสดงในครั้งแรกจะยึดมาจาก
คณะจิตกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปกรส่วน
ใหญ่ มีผลงานนิสิตวิชาโทศิลปศึกษาเป็นส่วน
ประกอบเพื่อเปิดโลกทัศน์แก่นิสิตโดยตรง
ห้องโถงชั้นล่างของหอสมุด มหาวิทยาลัย
ได้ถูกยึดครองพื้นที่ โดยมี ดร.ปรีชา ธรรมชาติ

รองศาสตราจารย์
อนันดรังษี
(คนขวา) ประธาน
เปิดนิทรรศการ
ผลงานศิลปะ^๑
ครั้งที่ ๕ ถ่ายภาพ
ร่วมกับ นายแพทร์
ภูจิ รุจิรัตน์
(คนซ้าย) และ^๒
อาจารย์มาธุร
อัมรานันท์ หัวหน้า
ภาควิชาศิลปะ^๓
(คนกลาง)
ณ ห้อง L1
ตึกหอสมุด

อาจารย์กรดี
พันธุ์ภรณ์ (คนที่ ๒
จากขวา) ถ่ายภาพ
ร่วมกับนิสิต
วิชาเอกศิลปศึกษา^๑
ในงานนิทรรศการ
ผลงานศิลปะ^๒
ครั้งที่ ๕

นิทรรศการศิลป์
บางแสน 10
ณ หอศิลป์
มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
ฯพณฯ รองนายก
รัฐมนตรี
ชวน หลีกภัย
เป็นประธานในพิธี

นิทรรศการ
นิเทศศิลป์
เชรามิกส์
ณ เดอะฟอร์มพลาซ่า
ชลบุรี คุณประสาท
กาญจนวัฒน์
ประธานกรรมการ
ธนาคารกรุงเทพฯ
จำกัด ประธานในพิธี

รองอธิการบดี มศว.บางเขน เป็นประธานใน
พิธีเปิด ระยะแรกภาพของกิจกรรมลักษณะนี้
หลายคนมองไม่ออกว่าจะเป็นไปในรูปใด จัด
ไปทำไม่ ต้องใช้เวลาในการอธิบายมากพอ
สมควร

นิทรรศการศิลปกรรม ครั้งที่ 2
ภาควิชา จัดร่วมกับชุมชนศิลป์เด่นเพาะช่าง
ชลบุรี ณ หอสมุด มศว.บางแสน 12-16
มกราคม 2522 เป็นการจัดนิทรรศการทาง
ศิลปะครั้งสำคัญของภาคตะวันออก เพราะได้

นำผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับชาติ มาจัดแสดงในภูมิภาคเป็นครั้งแรก เช่น ผลงานของ อังค์รี กัญญาณพงษ์ กลวัลย์ ดัชนี ประเทือง เอมเจริญ จักรพันธุ์ ป้อมยกฤต นันทิวรรธ์ จันทน์พะလิน ปรีชา เก้าทอง เป็นต้น

นิทรรศการศิลปกรรม ครั้งที่ 1 และ 2 อาจจะเป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆ แต่สิ่งนี้ได้ กลายเป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงามต่อๆ กันมาไม่ขาดสาย สร้างแรงกระดุ้น ความสนใจ ความตื่นตัวให้เกิดขึ้นแก่นิสิตทาง ศิลปะรุ่นต่อๆ มาจากกิจกรรมภายในหอสมุด ของมหาวิทยาลัย รองอธิการบดีเป็นประธาน เปิดสู่ศala ประชามจังหวัดชลบุรี ผู้ว่า ราชการจังหวัดเป็นประธาน ก้าวหน้าไป หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รองนายก รัฐมนตรีเป็นประธานเปิด และพิพิธภัณฑ์ สถานแห่งชาติ หอศิลป์ เวทีอันทรงเกียรติ ของชาวศิลป์ทั้งหลาย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิด ต่างเวลา ต่างมิติ แต่มีจุด มุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อสร้างสรรค์โลกแห่ง ศิลปะ จินตนาการให้ก้าวไปไกลออกไป เชื่อ แน่ว่าอนาคตของศิลปกรรมบูรพาจะก้าว หน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ต่างประเทศเป็นแน่นแห่ง ความหวังจะก้าวไป สร้างความเป็นนาชาติ ให้เกิดขึ้น

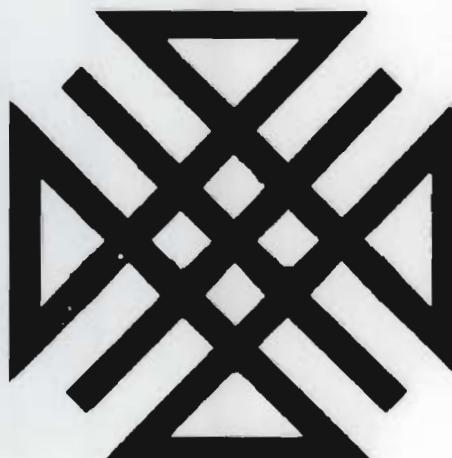
สัญลักษณ์คณะกรรมการต่อเนื่องและ ยานานา

นิทรรศการทางศิลปกรรมดังต่อไปนี้ ที่ 1-3 เป็นกิจกรรมแสดงความเคลื่อนไหว และวิชาการศิลปะสู่สังคม ยังขาดเครื่องหมาย

และสัญลักษณ์แทนในครั้งที่ 4 พ.ศ.2525 คณะกรรมการจัดงานได้พิจารณาร่วมกัน เพื่อจะสร้างเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ของ นิทรรศการศิลปกรรมให้ประชาชน นักเรียน นิสิตนักศึกษาทั่วไปได้รู้จักและเข้าใจได้ว่าเป็น ด้วยแทนของการจัดนิทรรศการศิลปกรรม ครั้งต่อๆ ไป นายศักดิ์จิระ เวียงเก่า นิสิตชั้น ปีที่ 3 เอกศิลปศึกษาได้รับมอบหมายให้รับ ผิดชอบออกแบบ มีการวิพากษ์วิจารณ์การ ดำเนินการในหลายแนวทางแต่ก็สามารถสรุป เป็นป้าหมายร่วมกันได้

ความหมายของสัญลักษณ์หมายถึง “การสร้างสรรค์ศิลปกรรมและการทำกิจกรรม ที่ต่อเนื่องกันตลอดกาลนิรันดร (eternaly)” เป็นสัญลักษณ์ที่ทางภาควิชา ศิลปะและวัฒนธรรมได้นำเสนอต่อสังคมใน

สัญลักษณ์คณะกรรมการต่อเนื่องและ ยานานา

หลายรูปแบบ ไม่เฉพาะนิทรรศการศิลปกรรม เท่านั้น บัตรเชิญ การ์ดอวยพร โปสเตอร์ ปักหนังสือ หัวข้อหมาย ได้รับการเน้นความ สำคัญในช่วงเวลาและโอกาสต่างๆ กัน และ เพยแพร่ออกไปสู่สังคมทั่วประเทศ อาจจะ กล่าวได้ว่าเป็นหน่วยงานทางราชการแรกที่นำ

การปรับพื้นที่
ด้านหน้าอาคาร
ปฏิบัติทางศิลปะ
(สีสัน) เพื่อสร้าง
“สวนศิลป์”

อาจารย์สุชาติ มากก้อง
ถ่ายภาพกับผลงาน
จิตกรรมของตัวเอง
ณ อาคารเด็กนุชร์
ที่ได้รับรางวัลตั้งแต่

พ.ศ. 2520

เสนอสัญลักษณ์เพื่อผลงานการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้จักแก่ประชาชนตลอดช่วงระยะเวลา 12 ปี

พ.ศ.2530 ระยะเริ่มต้นของโครงการจัดตั้งคณะกรรมการศาสตร์ ต้องการใช้สัญลักษณ์ของโครงการฯ และคณะกรรมการศาสตร์ จึงได้พิจารณาเลือกสัญลักษณ์นี้เป็นเครื่องหมายแทนคณะกรรมการศาสตร์ต่อไป เพราะได้สร้างความรู้จักแก่คนส่วนใหญ่และมีความหมายที่ดี สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาในคณะกรรมการศาสตร์โดยส่วนรวม

“สวนศิลป์” การเริ่มต้นและสิ้นสุด

พ.ศ.2530 คณะได้ทำเรื่องขอใช้อาคารโรงยิม (สีสันป่าจุบัน) เป็นอาคารปฏิบัติการทางศิลปะหลังที่สอง หลังแรกอยู่ที่หลังตึกมนุษย์ฯ สภาพโดยทั่วไปของอาคารทรุดโทรมมาก เพราะขาดการดูแล ชำรุดมหิดลคลรเล่นได้เคยเข้ามายังเป็นสถานที่สำหรับการฝึกซ้อมสถาปัตยนกมิทภู่ค่าและต้นไม้ปกคลุมโดยทั่วไป สภาพด้วยอาการหลังคาร้าว ดาษดายเหล็กที่กั้นผนังอาคารพุกร่อน เป็นช่องโหวโดยรอบไม่สามารถปิดกันลมและฝน

สภาพแวดล้อมภายนอกหน้าอาคาร มีปัญหาแรกที่มีพื้นที่โดยประมาณ 800 ตารางเมตร มีหญ้าคากสูงทั่วทั้งพื้นที่ และต้นไม้ใหญ่ปกคลุมอยู่ทั่วไป จะต้องวางแผนและปรับพื้นที่ส่วนนี้ให้อยู่ในทศนิยภาพที่ดีต่อผู้คนที่สัญจรผ่านไปมา โดยเฉพาะนิสิตคณะกรรมการพยาบาลฯ ตามแผนเดิมที่วางโครงการไว้มีความประสงค์จะให้พื้นที่บริเวณอาคารปฏิบัติหลังที่สองและพื้นที่ฟื้นฟูขึ้นมา

ทั้งหมดเป็นที่ตั้งของคณะกรรมการศาสตร์ในอนาคต จึงต้องการปรับปรุงพื้นที่ให้สมบูรณ์และมีความถาวรสั่งเ必定และเอกลักษณ์ทางศิลปะให้ปรากฏ

“สวนศิลป์” จึงได้เริ่มต้นขึ้นในส่วนหน้าอาคารปฏิบัติการทางศิลปะให้มีความสวยงามสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา การเริ่มต้นต้องอาศัยบุปผาและความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เช่น หลวงพ่อเณรน้อยโพธิสัตโต (เสียชีวิตแล้ว) ผู้ช่วยศาสตราจารย์บีรีชา เถาทอง นายทรงไทย เสริมศรี ผู้รับผิดชอบออกแบบและจัดสวน เป็นต้น โดยมีลูกมือที่เคยช่วยเหลืออยู่ตลอดโครงการ คือ นายชวัชชัย สมคง และนายสมาน สรรพศรี การดำเนินงานค่อนข้างหนักมาก เพราะขาดบุปผาและคนงานช่วยเหลือ

ด้านหน้าอาคาร
“สีสัน”
จัดสร้าง
ประดิษฐ์
รูปพิมเนคัว
เทพแห่งศิลป
วิทยาการ

คุณวิมล
เดชะไพบูลย์
ประธานเปิด
นิทรรศการศิลปะ^๑
“สีเดาทอง”
ชมผลงานของ
๔ พี่น้อง^๒
ณ ไอเรียมเต็ล
พลาซ่า กรุงเทพฯ

ประธานโครงการ
คณศิลปกรรมศาสตร์
ถ่ายภาพร่วมกับอาจารย์
ชาวดิตาเลียน (คนซ้าย)
และเพื่อนนักศึกษา
ต่างชาติ ในงาน
แสดงเดี่ยวของประธาน
โครงการฯ ที่หอศิลป์
Kalabavana
Santiniketan India

ต้องอาศัยนิสิตและศิษย์เก่า “เรารেิ่มนั่นจากศูนย์และเป็นการจับเสื่อมือเปล่า” แต่มีอุดมการณ์และความตั้งใจจริงต่อศิลปะ คงจะฝ่าฟันอุปสรรคไปได้ ทุนทรัพย์ส่วนดัวเป็นจำนวนมาก ต้องลงขันเพื่อให้งานเสร็จ หลายคนบอกว่า “ทำไปทำไมเพื่อประโยชน์อะไร” แน่นอนว่าทัศนะอยู่คนละจุด เวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าคุณค่าและการยอมรับคุณค่าต้องใช้เวลาเป็นเครื่องมือตัดสิน

ระยะเวลา 2 ปี สำหรับสวนศิลป์แห่งนี้ ได้เกิดบรรยายกาศใหม่ๆ ในมหาวิทยาลัย ประดิษฐกรรมของศิลปินที่มีชื่อเสียงถูกนำมาเป็นส่วนประกอบกับสภาพแวดล้อม เช่น ภาพแมวของ ศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์คำ “โครงสร้าง” ของผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์ “ไม่เดียงสา” ของอาจารย์สมชาย เถาทอง เป็นต้น แต่ผลงานที่ถูกวิจารณ์จากบุคลากรในภาควิชานากหินจะได้แก่ประดิษฐกรรม “พิมเนก” ที่ใช้งบประมาณของศิษย์เก่าวิชาเอกศิลปะ รุ่นที่ 1 สร้าง

เหตุผลก็คือ ประดิษฐกรรมชิ้นนี้ได้สร้างสรรค์ขึ้นโดยมิได้อ้าศัยดันแบบจากศิลปการเป็นหลัก แต่จากความคิดของประธานโครงการ และผู้บ้าน คือนายณรงค์ อักษรรุ่ปแบบและอาวุธที่ทรงของพิมเนก จึงแบกลกตาไปที่เด่นชัดก็คือ จะถือขวาน แทนถือศรีศูลเป็นอาวุธ อาจารย์สมาน สารพหรี พุดแบบติดตลกว่า ศิลปกรรมบูรพาต้องแห้วถ่าง และสร้างโครงการ อาวุธ จึงต้องเป็นหวานความจริงดันแบบที่ได้ไปเห็นมาที่ อชันตะ และเอกสารอธิบาย ประเทคโนโลยีพิมเนก จะทรง

ประดิษฐกรรม “ภาพแมว” ของศาสตราจารย์ประหยัด พงษ์คำ ตกแต่งบริเวณสวนศิลป์

อาวุธและถือสิ่งต่างๆ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตามคติความเชื่อไม่แน่นอน ส่วนพิมเนกของศิลปกรได้มีการออกแบบและปรับใหม่ตามคตินิยมแบบไทยเรา ซึ่งคงไม่ใช่ “พิดหรือถูก”

ในปี พ.ศ.2538 สวนศิลป์จะกลายเป็นอดีตหรือไม่เวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์ เพราะพื้นที่บริเวณนี้ทั้งหมดเป็นส่วนของ “พลาซ่า” ในผังแม่บทของมหาวิทยาลัยสร้างคุ้นเคยกับประชุมและตึกอำนวยการจะเสริฐมนูรันในปลายปี พ.ศ.2538 ตามโครงสร้างพื้นที่ของสวนศิลป์ และอาคารปฏิบัติทางศิลปะหลังที่สอง (สีสัน) จะต้องถูกรื้อถอนออกไปด้วย การเริ่มนั่นก็ต้องมีลื้นสุดเป็นปรัชญาที่แน่นอนหนึ่นไม่พ้น สวนศิลป์อยู่ในวัยจักรและเงื่อนไขของสังคมบูรพาแห่งนี้ด้วย

วิ่งความ : การสื่อความหมายที่ถูกปฏิเสธ

ประดิษฐ์ธรรมที่สร้างขึ้นพร้อมกับสวนศิลป์ชั้นหนึ่ง คือ “วิ่งความ” เป็นผลงานที่มีขนาดใหญ่มาก และเป็นผลงานที่ถูกกล่าวขานและพูดถึงของบุคคลทั่วไปทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะมองภาพและตีความไปในลักษณะตรงกันข้าม เช่น “อนุสาวรีย์ความ” “ความ อ.สุชาติ” “อาคารความ” เป็นด้านปฏิกริยาตอบรับจากผู้คนทั่วไปเมื่อได้เห็นผลงาน “วิ่งความ” ออกแบบโดยประดิษฐ์ เนื่องมาจากความไม่เข้าใจ เจตนาหรือความคิดของผู้สร้างว่าต้องการอะไร ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ นานา

“วิ่งความ” เป็นประติมากรรมของจังหวัดชลบุรี จัดขึ้นในช่วงของการประยุทธ์ ดีอนคุณภาพของทุกปี เป็นประติมากรรมที่มีชื่อเสียง และรู้จักกันดีของประเทศไทย การสร้างผลงานประดิษฐ์ธรรม “วิ่งความ” เป็นการสร้างเพื่อสื่อ

ความหมายประติมากรรมนี้ของชาวชลบุรี โดยใช้รูปแบบเด็กthonไม่แสดงความเป็นธรรมชาติอย่างชัดเจน ให้ผู้ชมเห็นรูปทรงและอาภัปภิปริยารูปเป็นสำคัญ

ความสมบูรณ์ของผลงานไม่มากเนื่องมาจากช่วงเวลาการทำงานสั้น วัสดุที่ใช้คือปูนซีเมนต์ ต้องปืนให้เสร็จโดยทันที มิฉนั้นจะแข็ง ผู้ปืนส่วนใหญ่เป็นนิสิตวิชาโภตและวิชาเอกศิลปศึกษา ยังขาดความเข้าใจในรูปทรงและกลไกที่ทางประดิษฐ์ธรรม คุณภาพจึงขาดไป แต่สิ่งที่ได้คือ การฝึกประสบการณ์นิสิต และความหมายและอนุสรณ์สถานแห่งการเริ่มต้นของโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์ และการสร้างความเคลื่อนไหวทางประวัติศาสตร์ของคณะให้สังคมบูรพาได้พิจารณาและตรวจสอบ

เวทีกลางแจ้ง : ความภูมิใจชาวศิลป์

พ.ศ.2528 เป็นระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในคณะคือ มีการเรียน

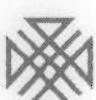
เวทีกลางแจ้ง¹
ด้านหลัง
โภชนาการใหญ่²
ออกแบบและ
ควบคุมการ
ก่อสร้างโดย
อาจารย์เทพศักดิ์³
ทองพุดุณ และ⁴
อาจารย์ชั้น尼⁵
สุวรรณช่าง⁶

การสอนทางด้านเซรามิกส์และมหาวิทยาลัย
สมัย ดร.บุญอิน มิลินทสูต รองอธิการบดี
ได้จัดซื้อเตาเผาเซรามิกส์สำหรับสาขาวิชาใหม่
เพื่อพัฒนาต่อไป ผู้มีบทบาทสำคัญในระยะนี้
นี้ อาจารย์เทพศักดิ์ ทองพุดุณ เป็นผู้บุก

เบิกและพัฒนาสาขาวิชานี้ควบคู่ไปกับผู้ช่วย
ศาสตราจารย์กรดี พันธุ์กุการ ที่หันมาสนใจ
อย่างจริงจังกับกิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงาน
เซรามิกส์ที่เด่นและสร้างชื่อเสียงมาสู่ภาควิชา
มากถือ “เวทีกลางแจ้ง” หลังโภชนาการใหญ่

ดร.เฉลิมวงศ์
วัจนสุนทร
รศ.พีญฯ
วัจนสุนทร และ¹
อ.เทพศักดิ์²
ทองพุดุณ ร่วม³
งานนิทรรศการ
“4 เดาหอง”⁴

ของมหาวิทยาลัย

ผลงานเวทีกลางแจ้งถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นเวทีสำหรับการแสดงเนื่องในงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ชื่นมหาวิทยาลัยบูรพา (มศ.บางแสนเดิม) เป็นเจ้าภาพโดยใช้นิสิตภาคปกติและภาคสมบทวิชาเอกศิลปศึกษา

ของภาควิชาเป็นผู้ดำเนินการ อาจารย์เทพศักดิ์ และอาจารย์ชั่มนิ เป็นผู้ออกแบบใช้เวลาสำหรับการปั้นและเผาเกือบ 4 เดือนขึ้นตอนทั้งหมดดำเนินการโดยภาควิชา ผลงานชิ้นนี้ได้รับคำชมเชยจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยและพันเอกอาทร ชนเห็นชอบ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก สร้างการ

รายละเอียด
ของประดิษฐกรรม
ตกแต่ง ณ เวที
กลางแจ้ง

โครงการความร่วม
มือทางวิชาการ
การจัดตั้งคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์
ระหว่างมหา
วิทยาลัยศิลปากร
กับมหาวิทยาลัย
บูรพา (ครั้งที่ 1)
โดย รศ. ใจศรี
ศรีอรุณ และ^๑
รศ. เชาว์ ณัฐวงศ์
อธิการบดีทั้งสอง
สถาบันร่วม
ลงนาม

ยอมรับความเชื่อถือให้เกิดขึ้นในคณะอย่างกว้างขวาง

จากจุดเริ่มต้นที่ดี เป็นก้าวแรกต่อการพัฒนางานในสาขาวิชาเคมีิกส์ ให้เดินต่อในสาขาวิชาเอกต่อมา และส่งเสริมให้อาชารย์เกิดการค้นคว้าทั้งงานวิจัยและงานสร้างสรรค์รางวัลเครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ 2 ครั้ง ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากรณ์ คือ ความสำเร็จและความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นเครื่องสะท้อนถึงการดำเนินงานของคณะอย่างดีเยี่ยมและยาวนาน

สร้างคุณค่าศิลปกรรมต้องทำต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นสถาบันที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคตะวันออก เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า การท่องเที่ยว มีบทบาทและอิทธิพลมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนส่วนใหญ่กับการรับรู้คุณค่าทางศิลปะวัฒนธรรมน้อยมากและมองว่าไม่จำเป็นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคม ที่ดำเนินการอยู่เป็นเงื่อนไขและความจำเป็นทาง

ระบบและโครงสร้างของสังคมนั้นค่อนข้างมากกว่าเป็นไปเพื่อความเข้าใจและเห็นคุณค่าจริง ๆ

การเข้ามาเกี่ยวข้องกับงานทางด้านส่งเสริมและให้เห็นคุณค่าทางศิลปะเป็นเรื่องที่ยากจะต้องใช้เวลามาก เพราะเป็นผลทางจิตใจ เกิดผลได้ช้ากว่าด้านวัสดุหรือส่งเสริมด้านประโยชน์ใช้สอยอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลทางตรงผู้มีบทบาทและรับผิดชอบซึ่งต้องทำงานหนักและต้องทำหลาย ๆ ด้านควบคู่กันไป สำคัญที่สุดคือจะต้องทำต่อเนื่องให้คุณค่าทางศิลปะได้แทรกซึมเข้าไปสู่จิตใจที่ละเอียดที่ลึกน้อย เพราะคุณค่าทางศิลปะจะอ่อนไหวเวลา

การอุทิศตนและเสียสละควรเป็นคำพูดและประโยชน์ที่น่าจะนำมาใช้ได้กับบุคคลกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมดังกล่าว เพราะเขาเหล่านี้เป็นตัวแทนของสิ่งที่งาน จารโล คุณค่าให้ปรากฏในสังคม ถ้าไม่ส่งเสริมและให้กำลังใจกันบ้างในโลกนี้คงมีแต่ความแห้งแล้งขาดสิ่งสุนทรีย์ไว้ประดับโลก ไม่อยากให้วันนั้นมาถึง

2. 4 ปี ของแผนฯ 6 : พ.ศ.2530-2534

ประธานโครงการ
สัมภาษณ์
รองอธิการบดี
มศว.บางแสน
รศ.hexawan มณีวงศ์
ก้าหนดแนวทาง
การจัดตั้งคณะ
ศึกษาธรรมชาติ

ภาคตะวันออกกับการขาดแคลน เอกสารข้อมูลศิลปะและวัฒนธรรม

เอกสารข้อมูลทางศิลปะและวัฒนธรรมของภูมิภาคต่าง ๆ จะมีลักษณะเฉพาะตนที่เด่นชัด เป็นแบบอย่างกับประชาชนรุ่นหลัง ยึดถือเป็นประเพณีปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น แต่ภาคตะวันออกคืออะไร คำนามนี้อยู่ในความคิดตั้งแต่เริ่มก้าวเข้ามาสู่รั้วเทาทอง มีอยู่บ่อยครั้งที่มหาวิทยาลัยร่วมงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม 8 วิทยาเขต แต่ละภาจะนำประเพณีและวัฒนธรรมของตนเองออกมาระดับ ประมวลประชันพอถึง邦แห่งการแสดงจะเป็นการนำประเพณีของภาคกลางมาใช้หรือที่ดูดีหน่อยคือการประยุกต์ การประกอบอาชีพของชาวบ้าน เช่น การทำ

ข้าวหลาม การหาปลา การวิ่งควาย มาคิดประดิษฐ์ทำรำเป็นเอกสารข้อมูลด้านนาฏศิลป์ขึ้นมา แต่ก็ทำได้ช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

โครงการวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคตะวันออก ได้รับทุนจากสถาบันวิจัยแห่งชาติในช่วงปี พ.ศ.2523-2525 พยายามค้นคว้า สำรวจและรวบรวมอยู่ระยะหนึ่ง ภาพรวมที่ปรากฏไม่เป็นที่พอใจ หลักฐานที่ได้ไม่แสดงเอกสารข้อมูลเฉพาะภูมิภาค แต่กลับเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัยกับภาคกลาง ส่วนใหญ่ ผลจากการสำรวจได้รับข้อมูลที่น่าสนใจมากกว่าวิจิตรของประชาชนในภาคตะวันออกจะเกี่ยวข้องกับการค้าขาย การท่องเที่ยว การประมง การเกษตรมากกว่าเรื่องอื่น ๆ เพราะภูมิประเทศเป็นสำคัญ โดยเฉพาะช่วง พ.ศ.2525 เป็นต้นมาโครงการ

พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกได้เริ่มต้นขึ้น ความเจริญทางธุรกิจอุดสาหกรรม การท่องเที่ยวเดิน道มาก การขยายตัวทางอุดสาหกรรมมีสัดตัวเลขสูงขึ้นทุกปี มีปริมาณโรงงานอุดสาหกรรมกระจายไปทั่วเขตจังหวัด ของภาคตะวันออก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระหน่ำต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาค โดยทั่วไปอย่างเป็นรูปธรรม เป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เข้มแข็งและทรงอิทธิพล

Eastern Seaboard : ความบันดาลใจสร้างโครงการ

การเริ่มต้นเขียนโครงการจัดตั้ง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะมีความสั้นสั้นเกี่ยวกับจะเน้นความสำคัญและ ขยายอะไรของคณะใหม่ จะเริ่มต้นแบบคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เน้นการ ส่งเสริมและสร้างสรรค์เอกลักษณ์ของท้องถิ่น

และศิลปะวัฒนธรรมเป็นจุดแข็งได้หรือไม่ แน่นอน “ขายไม่ออก” เพราะศักยภาพพื้นฐานของมหาวิทยาลัยบูรพาตั้งอยู่ในทำเลส่วนแวดล้อมที่ด่างอกไป การสร้างโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับและให้ดำเนินการขยายสาขาวิชาใหม่ ๆ จะต้องมองสิ่งแวดล้อมและที่ตั้งของมหาวิทยาลัย เป็นองค์ประกอบหลัก นอกจากนี้จะต้องนำจุดแข็งและธรรมชาติวิชาทางศิลปกรรมศาสตร์ มาเป็นองค์ประกอบรองให้สอดคล้องกันไป พระการจัดตั้งคณะใหม่จะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคตามนโยบายของรัฐบาล

ความสับสนในยุคเริ่มต้นของการเขียนโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ว่า จะเน้นอะไรเป็นจุดแข็ง เป็นความขัดแย้ง ของผู้ร่วมงานที่มีมุมมองต่างกันออกไป บาง

ประธานโครงการ
คณะศิลปกรรม-
ศาสตร์เรียนเชิง
คุณประสิทธิ์
กาญจน์เวตน์
เป็นประธาน
ที่ปรึกษาคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์
เชوان์ มลีวงศ์
รองอธิการบดี
มศว.บางแสน
ประธานเปิดงาน
นิทรรศการศิลปะ^๑
“อาจารย์กับสีน้ำ”
ถ่ายภาพร่วมกับ^๒
อาจารย์แสดงงาน
และรองคณบดี
คณะมนุษยศาสตร์
(คนที่สามจากซ้าย)
รองคณบดี
คณะสังคมศาสตร์
(คนที่สามจากขวา)

กรรมการโครงการฯ
ประชุมการ
จัดทำหลักสูตร
สาขาภาพพิมพ์
เชรานิเก็ต และ^๓
ศูนย์องค์ศาสตร์
ที่ชั่วคราวสอร์ก

คนมีแนวอนุรักษ์นิยมความเป็นไทยต้องการเน้นเป็นจุดเด่น บางคนให้คำนินดามแผนฯ ที่เคยเขียนหลักสูตรร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ เป็นสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์อุดสาหกรรม เน้นด้านเชร์มิกส์ แต่แนวทางเหล่านี้เป็นเพียงองค์ประกอบอย่างในโครงสร้างคณะศิลปกรรมศาสตร์เท่านั้น ถ้าอยู่ร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ เราจะเป็นไม้เล็กจะเจริญเติบโตภายใต้ร่มเงาไม่ใหญ่ได้หรือความน่าจะเป็นควรพัฒนามาจากฐานรากทางศิลปกรรมเอง โดยมองหาแกนหลักของคณะและจุดแข็งของการเรียนดังนี้

โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ประกอบด้วยจังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด เป็นศูนย์ สมควรจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีโดยใช้ธุรกิจ อุดสาหกรรม “การท่องเที่ยว” และศักยภาพของสาขาวิชาที่จะมีส่วนต่อการพัฒนาระบบธุรกิจและอุด-

สาหกรรม ได้มาสร้างหลักการและวัสดุประ升ส์ เพื่อฉายภาพความสมจริงมากกว่าจินตนาการแบบศิลปินให้เกิดขึ้น สร้างรายยอมรับถ้วนหนึ่งผู้บริหารในระดับสูงของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัยตามลำดับ

ศิษย์เก่าศิลปะบางแสนเข้าร่วมอุดมการณ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นการก่อเกิดจากอุดมการณ์ของคนบางคนที่จะสร้างสาขาวิชาศิลปะให้เติบโต เป็นที่ยอมรับด้วยสังคมทั้งภายในและภายนอก เพื่อประสานไปกับการเดินทางของมหาวิทยาลัยที่จะแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา ในปี พ.ศ.2533 แต่จุดมุ่งหมายและความคิดระยะแรกไม่ได้รับการนำเสนอจากผู้ร่วมงานมากนัก เนื่องจาก

กลุ่ม ทักษิณากุชชี
ทดลองการสร้างสรรค์
ศิลปะกับสิ่งแวดล้อม
ณ แหลมฉบัง ชลบุรี
(ปัจจุบันเป็นท่าเรือ
น้ำลึก)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ปรีชา เดาทอง
ร่วมพิธีแสดงความ
อาลัยในงาน
เกียรติแพทย์
ราชการของ
อาจารย์ชาน
สุวรรณช่าง
ที่หอประชุมใหญ่

ความเข้าใจในการรวมของโครงการคณะวิชา
ใหม่ไม่ชัดเจน และความไม่แน่ใจว่าจะมีความ
เป็นไปได้หรือไม่ รวมถึงปัญหาปลีกย่อยมาก

นาย ขณะเดียวกันใน พ.ศ.2530 เป็นต้นไป
การดำเนินการของโครงการจะต้องเริ่มเป็นไป
ไม่ได้ที่จะทำเองคนเดียวทั้งหมด

ประธานโครงการ
คณะศึกษากรรม
ศาสตร์ รับรอง
ที่ระลึกจาก
ผู้ว่าราชการ
จังหวัดชลบุรี
เนื่องในงาน
ป្រះเจ้าปีบอง
จังหวัด

ศิษย์เก่า
เอกศิลปศึกษา
รุ่นแรก
(พ.ศ.2520)
มาร่วมงาน
ศิษย์เก่าศิลปะ
นางแสง
“มะพร้าวห้าว
กลับสวน”

ในช่วงวิกฤติครั้งที่ ศิษย์เก่าศิลปะ
นางแสงได้ถูกทางท่านให้เข้ามาช่วยเหลือใน
ช่วงเวลาและโอกาสต่างๆ กรรมด่างวาระกันไป

เพื่อสานงานและนโยบายให้สำเร็จตามอุดม
การณ์ที่ตั้งไว้ เช่น อาจารย์สมาน สรรพศรี
อาจารย์ชัยยศ วนิชวัฒนาบุรี อาจารย์จุมพล

ประธานโครงการถ่าย
ภาพร่วมกับ
อ.ชำนาญ และ อ.ชนิด
สุวรรณช่าง

นิติวิชาเอกศิลปะ
รุ่นแรก (2530)
หลักสูตร ศศ.บ.
ในงานนิทรรศการ
นิเทศศิลป์
เชร瓦กิกส์
ณ เดอะฟลอร์ม
พลาซ่า ชลบุรี

อุทโยภัส นายธวัชชัย สมคง อาจารย์จัด
คำการต้น นายทรงไทย เสริมศรี นายเสียงศักดิ์
เหลืองอ่อน เป็นต้น ศิษย์เก่ามีนาคมอย่าง
สำคัญในการและหน้าที่ที่ประธานโครงการ
ได้มอบหมายโดยมีปณิธานร่วมกันที่จะสร้าง
ภาควิชาและโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรม
ศาสตร์ ให้เจริญก้าวหน้าสำเร็จเป็นรูปธรรม
แน่นอนไม่รู้ว่าเมื่อไรแต่ต้องให้กำลังใจแก่
พากเพา สถาบันนิยม ภาควิชานิยมได้ถูกนำ
มาเป็นกุศโลบายให้มีความมั่นใจที่จะก้าวไป
ข้างหน้าพร้อมๆ กัน

“มะพร้าวห้าวกลับสวน” เป็น
งานพับปั๊งสรรค์ของศิษย์เก่าชาวศิลป์
บางแสนถูกกำหนดขึ้นเพื่อสร้างความร่วมมือ¹
ร่วมใจพนักกำลังเป็นหนึ่งเดียวกันรองรับประกาศ
อุดมการณ์ของภาควิชาที่จะจัดตั้งคณะศิลป-
กรรมศาสตร์ ได้ผลเกินคาดมีศิษย์เก่าร่วม
กันอย่างมากมาย ทุกคนมาด้วยใจ แม้จะไม่มี

อาหารเลี้ยง เงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือจัดซื้อ²
ครุภัณฑ์ทำการศึกษาได้เริ่มนั้นอย่างเป็นรูป³
ธรรมและจากครั้งที่ 1 ก็เป็นเชือให้มีกิจกรรม⁴
 เช่นนี้ในครั้งต่อๆ มา

การเตรียมความพร้อม ยุกินทาง โครงการใหม่

การดำเนินงานโครงการใหม่ของ
หน่วยงานราชการมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับ
“การเตรียมความพร้อม” ด้านต่างๆ เช่น
บุคลากร อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ เป็นต้น
ปัญหาดังกล่าวจะเป็นประเด็นและข้ออ้างที่
ผู้บริหาร ผู้พิจารณาโครงการจะใช้เป็นเงื่อนไข⁵
ในการตัดสินว่าไม่มีความพร้อม ความเป็นจริง
ปัญหาการเตรียมความพร้อมเป็นเรื่องที่
เหมือนยุกินทางสำหรับโครงการใหม่ เพราะว่า
การเริ่มต้นโครงการใหม่จะมาจากศูนย์ หรือมี
ความพร้อมในระดับหนึ่งเท่านั้น ต้องอาศัย

คุณสมัคร สุนทรเวช
เป็นประธานเปิด
นิทรรศการสีน้ำ
ของกลุ่มสะท้อน
ณ สุนีย์สตรีทสินค้า
Rivercity

ภาพนาย
วัชร์มนตรี
ชวน หลีกภัย
ประธานในพิธี
เปิดนิทรรศการ
ศิลปกรรม

การของบประมาณและบุคลากรเข้ามาเสริม
ในส่วนที่ขาด สร้างศักยภาพให้เข้มแข็งขึ้น
พร้อมจะขยายความรับผิดชอบใหม่ๆ แต่ถ้า

การพิจารณาและตัดสินว่าการขยายงานและ
สาขาวิชาจะต้องพร้อมก่อนถึงเปิดดำเนินการ
ได้ ประเด็นจึงอยู่ที่ว่า “การเตรียมความพร้อม

ดร.อ่าวน์ ตีร์ยัณสา

หัวหน้าภาควิชา

ศิลปศึกษา

บุคลากรณ์

มหาวิทยาลัย

มอบของที่ระลึก

แด่ประธานโครงการ

คณะศิลปกรรม-

ศาสตร์ ในการ

ประชุมสัมมนาทาง

ศิลปะโครงการ

ร่วมมือระหว่าง

สถาบัน

คุณสุรชาติ วงศ์ทองดง มูล
กุญจน์ภูษา ปัญญาดี ศิริปันพันธ์
ชัยศิริจารักษ์ งามนราธรรม และ^๑
กิตติพิชัย พันธุ์เดชวิชาเอกศิลปะ ชั้นปีที่ ๑
๙ ห้องประชุม ศึกษมนตรีฯ

ศิลปิน
และคณาจารย์
จากคณะ
จิตกรรมฯ
มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
มาร่วมงาน
ศิลปกรรม
ครั้งที่ 12

ต้องมาจากเปิดก่อนจึงสร้างความพร้อม
ภายหลังหรือสร้างความพร้อมก่อนจึงเปิด”

ประเด็นข้างต้นเป็นปัญหา “ภูมิทางโครงการใหม่” เนื่องจากว่า ไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร เช่น จะเปิดสาขาวิชาใหม่ขาดความพร้อมก็จะถูกผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องมองภาพว่าไม่พร้อมควรเตรียมการให้พร้อมก่อนจึงจะเปิดรับนิสิตได้ ในมุมกลับกันการของประธานเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดสาขาวิชาใหม่ก็จะถูกชี้ล้อโดยอ้างว่า “ยังไม่ได้เปิดรับนิสิต เป็นต้น ปัญหาด่างๆ เหล่านี้สร้างความสับสนกับหัวหน้าโครงการไม่สามารถกำหนดจุดยืนของตัวเองได้” ว่าจะเริ่มอย่างไร ความน่าจะเป็นทางานออกให้สำหรับผู้เริ่มโครงการใหม่ เช่น ถ้าเป็นโครงการสำคัญ ขาดแคลน มีผลกระทบต่อส่วนรวมมาก ควรดำเนินการใช้งบประมาณ

จากมหาวิทยาลัยเพื่อจ้างและลงทุนระยะเริ่มต้น พอกเป็นเชื้อที่จะดำเนินการต่อไปได้ หรือการเกลี่ยปรับอัตรานักศึกษาลดลง ช่วยชี้แจงต่อหน่วยงานที่พิจารณางบประมาณ และบุคลากรให้เห็นความสำคัญเป็นสิ่งที่ทำได้ทั้งสิ้น

การสรุปว่า “ขาดความพร้อม” เป็นเรื่องที่ง่าย แต่ผลทางจิตวิทยาสำหรับผู้ทำโครงการใหม่ ตั้งใจสร้างความเจริญทางวิชาการในมหาวิทยาลัยบูรพา ความมีทางออกที่เหมาะสมให้กับเขาเหล่านี้ การดำเนินตามกฎระเบียบไม่ยากให้รักทำได้ ขอให้ท่องจำแม่น แต่การแก้ปัญหาและหาทางออกในประเด็นและข้อขัดแย้งคือเรื่องที่ยากไม่ใช่ครกที่ทำได้ ผู้มีบทบาทจึงมักจะอ้าง “กฎระเบียบ” เป็นคันธีร์หรือสูตรสำเร็จไว้ป้องกันตนเอง

“สากจะเปือยันเรือบต้องทำครับ ทุกเรื่อง”

การเริ่มต้นโครงการใหม่ ผู้รับผิดชอบจะต้องเกี่ยวข้องและดำเนินภาระงานหลายด้านตั้งแต่เป็นหัวหน้างานจนถึงกิจกรรมการโรงในคนเดียวกันโดยเฉพาะกับโครงการที่ขาดบุคลากรและงบประมาณสนับสนุน “คำว่า “หวานอมขมกลืน” คือ ความรู้สึกที่ได้รับขณะเข้ามารับผิดชอบโครงการ ความรักความผูกพันต่อศิลปะต้องการให้พิชพันธุ์แห่งความดงามเจริญเติบโตในดินแดนบูรพา คือ อุดมการณ์อันมั่นคงที่จะต้องฝ่าฟันต่อปัญหาและอุปสรรคให้กิจกรรมศาสตร์มีความเป็นจริงในอนาคต สร้างกำลังใจและความรู้สึกให้เข้มแข็งพร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้า

ผู้รับผิดชอบโครงการใหม่จึงต้องเรียนรู้งานหลาย ๆ ด้าน สร้างความพร้อมและดำเนินงานด้วยตัวเองเป็นหลัก ความมั่นคง

ทางอารมณ์ จิตใจเป็นเรื่องสำคัญมาก สามารถส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ การพูดเช่นนี้อาจจะดูเหมือนอุดมการณ์ หรือเป็นไปไม่ได้ แต่มันได้พิสูจน์ด้วยมันเองในระดับหนึ่งในสังคมศิลปกรรมศาสตร์บูรพาให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

การเรียกร้องหากความพร้อม ความช่วยเหลือ ในสถานการณ์ที่ทุกคนอยู่ในสภาพดีนี้เปากัด ประโยชน์ส่วนตนย่อมมาก่อน ผู้รับผิดชอบโครงการและหัวหน้างานจะต้องเห็นอย่างมาก ดำเนินการเองแบบทุกเรื่องเพื่อพิสูจน์สัจธรรมบางประการให้สังคมได้เห็น และเมื่อถึงวันนั้นอะไรต่าง ๆ จะกล่าวถ่ายด้วยตัวมันเอง ความเข้าใจ ความร่วมมือ ความรักในคณะจะเกิดขึ้นทุกคนจะมีความภาคภูมิใจและแบ่งปันความรู้สึกที่ดีกันไปคนละเล็กคนละน้อยตามดีกรีของการเข้ามามีส่วนร่วมในคณะศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ประเทือง
เอมเจริญ และ^๑
คุณบุญยิ่ง^๒
เอมเจริญ^๓
ถ่ายภาพร่วมกับ^๔
คณาจารย์คณะ^๕
ศิลปกรรมศาสตร์^๖
หน้าอาคารสีสัน

คณะศิลปกรรมศาสตร์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ทรัพยากรมนุษย์เป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคม ผลักดันและสร้างสรรค์ความเจริญด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับโลก ประเทศไทยที่มีความเจริญจะส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีจิตความสามารถและศักยภาพให้สูงขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาประเทศชาติ โดยเฉพาะในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ประเทศไทยพร้อมเดิน “สังคมร่วมสมัย และยุคข่าวสารข้อมูลของโลก” การได้เปรียบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศหลาย ๆ ด้าน

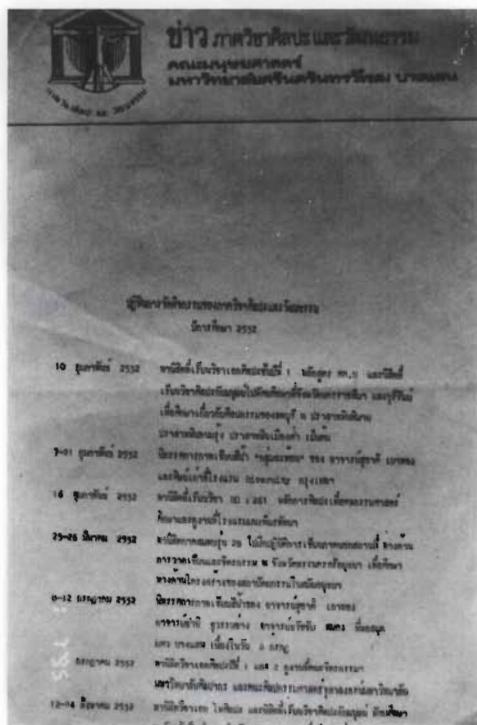
ทรัพยากรมนุษย์ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์เป็นสาขาวิชานึงที่มีความสำคัญคร่าวๆ ได้รับการพัฒนาและส่งเสริม เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการส่งเสริมและยกระดับ

คุณค่าจิตใจของมนุษย์ในสังคมให้สูงขึ้น เป็นฐานรากทางวัฒนธรรมที่ควบคู่มิตรกับประเทศไทย รวมถึงการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์สินค้า ธุรกิจและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน ปัจจัยดังกล่าวต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เข้าใจปัญหาและแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม แน่นอนว่าการพัฒนาไม่ควรให้ความสำคัญเฉพาะศาสตร์สาขาใดมากเกินไป เพราะเหตุว่าปัจจัยหนึ่งย่อมเกิดขึ้นจากเหตุและปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกัน การดำรงอยู่ของสังคมและธุรกิจอุตสาหกรรมดำเนินไปอย่างต่อเนื่องของความต้องการหลาย ๆ ด้านควรจะต้องพัฒนาให้เจริญควบคู่ไปพร้อมกัน

ปัญหาของสังคมทางวิชาการ ส่วนหนึ่งมาจากการที่ยืนอยู่บนมาตรฐานและความเชื่อ เฉพาะวิชาชีพของตนเองมากเกินไป มองสาขาวิชาต่างออกไปว่าไม่มี

เอกสารจดหมาย
ข่าวของภาควิชา
ศิลป์และ
วัฒนธรรมในช่วง
ระยะแรกของ
การดำเนินงาน

บทบาท และสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ
เป็นการมองเฉพาะจุด (micro) "ไม่มองภาพ
รวมทั้งหมด (macro) การบูรณาการทางวิชา

การไม่เกิด เอกภาพของการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์เกิดการแบ่งกลุ่มเน้นน้ำหนักด้านหนึ่ง
ด้านใดมากเกินไป สาขาวิชาอื่นจึงมีลักษณะ
เป็น "ไม่แคร์" ถูกความคุ้มด้วยอาหารและ
น้ำอันจำกัด ความเดิบโถทางวิชาการและ
ทรัพยากรมนุษย์ในส่วนนี้จะเป็นอย่างไร "ตัว
โครงตัวมันก็แล้วกัน"

ที่นี่...ศิลปกรรมศาสตร์บูรพา มีปรัช ญาของตัวเอง

การวางแผนฐานและสร้างสิ่งใหม่ให้
เกิดการยอมรับต่อสังคมไม่ใช่เรื่องที่ง่ายโดย
เฉพาะถ้าสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ สถาบันต่างๆ เปิด
ดำเนินการและประสบความสำเร็จมาแล้ว
หน่วยงานใหม่ต้องพิจารณาและทบทวนอย่าง
หนักคณศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพาประสบภัยทางเชื้อเดียวกันว่า "เราจะ
สร้างที่นี่...ศิลปกรรมบูรพาให้ไปในทิศทางใด

การเรียนวิชา
ภาคปฏิบัติ
ทางศิลปะ
ในห้องปฏิบัติการฯ
(อาคารสีสัน)

อาจารย์ประเทือง
เออมเจริญ
มหาบรรยายพิเศษ
ทางศิลปะ และสาขาวิชา
การเขียนภาพ
ให้กับนิสิต
ศิลปกรรมศาสตร์
สาขาวิชารัฐ
และสาขานิเทศศิลป์
รุ่นที่ 1 และประธาน
โครงการฯ มอบของ
ที่ระลึก

จุดยืนบุคลิกของเราคืออะไร” แน่นอนว่า การอาศัยหลักสูตรและข้อมูลจากสถาบัน ที่มีชื่อเสียงทางศิลปะและเปิดดำเนินการมา แล้ว ย่อมเป็นสิ่งที่ทำได้ และง่าย สะดวกต่อ ผู้ดำเนินโครงการฯ ทุกฝ่าย แต่ “ความภาค ภูมิใจ” และความเป็นตัวเองทางวิชาการและ

บัณฑิตที่จะผลิตออกไปสู่สังคม ตลาดแรงงาน อยู่ตรงไหน น่าจะต้องพิจารณาร่วมกัน

ความขัดแย้งย่อมเป็นสิ่งที่ดีถ้ามี ข้อสรุปและแนวทางออกที่เหมาะสม คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ยุคของการเริ่มต้นพัฒนาสูม ภายนอกและภายใน เพราะไม่ได้มาจากส่วน

ประธานโครงการฯ
ร่วมกิจกรรม
ของมหาวิทยาลัย
และถ่ายภาพร่วมกับ¹⁶
รองอธิการบดี
ฝ่ายกิจการพิเศษ
(คนซ้าย)
รองอธิการบดี
ฝ่ายกิจการนิสิต
(คนที่สองจากซ้าย)
และคณบดีคณะ
สาธารณสุขศาสตร์
(คนที่สามจากขวา)

รวม แต่เป็นความต้องการของกลุ่มลีก ๆ ที่ต้องการจะผลักดันสังคมแห่งนี้ให้มีค่านิยมสูงสุด แต่ก็ต้องยอมรับว่ามีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย รัฐนิยามของโครงการจึงเดินทางไปอย่างโดยเดียวและต้องรับผิดชอบมาก เริ่มตั้งแต่เขียนโครงการจนถึงสร้างปรัชญาค่านิยมจากการมองโลกปัจจุบันและอนาคต ว่าควรจะไปในทิศทางใด ศิลปกรรมศาสตร์จะ

ใหม่ทางศิลปะของประเทศไทยที่พยายามจะปรับหางเสือและทิศทางของบันทิดคณศิลปกรรมศาสตร์ไปสู่มิติใหม่บนพื้นฐานความเป็นจริง หลักสูตรและรายวิชาสร้างขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมนิสิตออกไปสู่สังคมและธุรกิจศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อกำหนดบทบาทและทำทีของตัวเองว่าที่นี่... ศิลปกรรมศาสตร์บูรพาภิปรัชญาของตัวเอง

การอกร้านขายของที่ระลึกของนิสิตวิชาเอกศิลปศึกษาและวิชาเอกศิลปะจัดเป็นประจำทุกปี

ต้องปรับนบทาบทอย่างไร ต่อการรับใช้ การสร้างปรัชญาค่านิยมครั้งแรกกลายเป็นเรื่องตอกขบขันของ ผู้อยู่ในวงการที่ยืนอยู่บนความเป็นศิลป์มากกว่ามองโลกบนความเป็นจริง สร้างหลักสูตรบนพื้นฐานของเหตุผล ไม่ใช่จินตนาการแบบศิลป์ที่ “เลื่อนลอย” และ “เพ้อฝัน”

การคลอดของปรัชญาค่านิยมศิลปกรรมศาสตร์ (แบบก่อนกำหนด) จึงเป็นสิ่ง

ศิลปการบ้านพี่บูรพาบ้านน้อง

ความร่วมมือทางวิชาการศิลปกรรมศาสตร์เป็นโครงการหนึ่งที่ถูกกำหนดขึ้นอย่างรีบเร่งเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ภาพพจน์ของ การดำเนินงานในอนาคตต่อไปจะอยู่โดยเดียวไม่ได้ เพราะรากฐานไม่มั่นคง การก้าวไปข้างหน้าจะพบอุปสรรคนานัปการ อาศัยความเป็นส่วนตัวบุกเข้าศิลป์ “สร้างภาพจาย ความร่วมมือทางศิลปกรรมศาสตร์ของ

มหาวิทยาลัยบูรพา กับมหาวิทยาลัยศิลปากร” อธิการบดีของทั้งสองสถาบันให้การลงนาม เป็นลายเซ็นความร่วมมือระหว่างบ้านพี่ แและเมืองน้อง

คณะศิลปกรรมศาสตร์ บุคลากร ส่วนใหญ่จะมาจากคณะจิตกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากรและผู้ดำเนินการโครงการ ก็มาร่วมกันเดียวกัน “เลือดสีเขียว” ที่

เวทีของบูรพาอาจจะได้มีบทบาทเข้าไปร่วม สร้างภาพฉายใหม่ ๆ ในภูมิภาคตะวันออก ลดความแข็งกระด้างทางเทคโนโลยีและ อุดสาหกรรมที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน

“ศิลปารักษาน้ำดื่มน้ำดื่ม” จะต้องดำเนินต่อไปในหลักการส่งเสริมและ สร้างความร่วมมือทางศิลปกรรมศาสตร์

ผูกพันเป็นการส่วนตัวได้ถูกยกเป็นจุดเริ่มต้น ที่สำคัญของการข่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากรมาช่วยสอน ทำหลักสูตร ดูแลวิทยา นิพนธ์ และจัดนิทรรศการศิลปกรรมสัญจร สร้างบรรณาการและสีสันใหม่ ๆ แก่มหาวิทยาลัยโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบัน จะขยายบทบาทเพิ่มขึ้นในอนาคตถ้าอาคาร ปฏิบัติการทางศิลปกรรมเป็นรูปธรรม ศิลปกรรมแห่งชาติ เครื่องปั้นดินเผาแห่งชาติ

ระหว่างกัน ในอนาคตความก้าวหน้าอาจจะ เป็นโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ การทำ Work Shop ร่วมกัน การแลกเปลี่ยน นักศึกษา ถ้าถึงขั้นนี้ได้ สถาบันนิยมคงจะ ลดบทบาทลงไปมาก ภาพใหม่จะเป็นภาพ การ ส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ยุค โลกาภิวัตน์ ของศิลปะอาจจะเริ่มจาก ศิลปารักษาน้ำดื่มน้ำดื่มได้ในระยะ

รศ.ดร.ชาครี เมืองนาโพธิ อธิการบดี และ รศ.เชาวน์ มนิวงศ์ รองอธิการบดี (มศว. บางแสน) ร่วมงานนิทรรศการ ผลงานศิลปะ ครั้งที่ 9 ณ อาคารสีสัน

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ คุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่าง

การวางแผนกำหนดหลักสูตรและแผนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้เตรียมการอย่างรอบคอบในทุกขั้นตอนเป็นระบบสากล เช่น ศึกษาดูงานทางศิลปกรรมในมหาวิทยาลัยที่มีคณาจารย์ทั้งของรัฐและเอกชน เริ่มตั้งแต่เมืองมหาวิทยาลัยศิลปกรุงเทพฯ ผ่านการณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นต้น เพื่อศึกษาและดูแนวทางการ บริหาร จัดการศึกษาด้านศิลปะ ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการ นำมาเป็นข้อมูลของการปรับโครงสร้างคณะศิลปกรรมศาสตร์ต่อไป

การทำแบบสำรวจทางศิลปกรรมเพื่อทราบทัศนคติและแนวความคิดของกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาศิลปกรรมต่างๆ

เช่น อาจารย์สอนศิลปะศิลปปั้น นักดนตรีนักโภชนา นักออกแบบ เป็นต้น ได้จัดส่งไปเป็นจำนวน 200 ชุด ทำให้ทราบถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และแนวทางการจัดการศึกษาด้านศิลปกรรมศาสตร์ได้ชัดเจนมากขึ้น

การประชุมสัมมนาทางศิลปกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นขั้นตอนหลังสุด คณาจารย์จากคณะวิชาทางศิลปะในมหาวิทยาลัยศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการได้รับเชิญเข้าร่วมเป็นเวลา 3 วัน เพื่อกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรและทิศทางเฉพาะของศิลปกรรมบูรพา มีการถกเถียง ได้殃ย และสรุปผลในประเด็นต่างๆ จนเป็นที่น่าพึงพอใจได้บุคคลิกของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ที่เด่นชัด มีความเป็นตัวเองสอดคล้องกับความมุ่งหมายว่าเราจะผลิตบัณฑิตไปท่ามกลางใน

นายเบญจกุล
มะกะระอัช ผู้ว่า
ราชการจังหวัด
ชลบุรีเป็นประธาน
เปิดงานนิทรรศการ
ศิลปะกลุ่ม
“ธรรมะ”
ณ ฟอร์มพลาซ่า

สังคม ไม่ใช่ส่องตัวหัวผู้สอนแน่นอน

ภาพรวมและหน้าตาของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจะเน้นการสร้างสรรค์ในแต่ละสาขาวิชาเป็นหลัก รู้จักการบริหารและจัดการในวิชาชีพองค์น มีการวางแผนและเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ก่อนจะออกไปสู่สังคม และเข้าใจโลกแบบเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มากกว่าจินตนาการแบบศิลปิน ถึงแม้แนวทางจะดูเพ้อฝัน และยากต่อการปฏิบัติ คณะศิลปกรรมศาสตร์ บูรพาได้วางแผนและจัดการหลักสูตรรายวิชา ที่สอดคล้องสนองต่อเจตนาดังกล่าวโดยนิสิตจะต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังในทุกเนื้อหาวิชา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ให้ทั้งสองส่วนประสานกันจนเป็นหนึ่งเดียว

ทศนศิลป์-ออกแบบนโยบายที่ต้องกำหนด

โครงสร้างของคณะศิลปกรรมศาสตร์มีสาขาวิชาหลากหลายประเภทการพัฒนาและเน้นทิศทางของสาขาวิชามีความจำเป็นต่อการสร้างความเข้มแข็งและโดดเด่นของคณะต่อไปในอนาคต ปัญหาหลักมาว่าสาขาวิชาใดหรือกลุ่มใดควรเน้นและส่งเสริมเป็นหน้าตาและสร้างมาตรฐานให้เกิดการยอมรับในระดับสากลได้ ต้องย้อนกลับมาพิจารณาสภาพแวดล้อม ทำเลที่ตั้งและจุดมุ่งหมายของการตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ว่า เป็นไปในทิศทางใด

กลุ่มสาขาวิชาทางออกแบบจะต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนในทุกด้านเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สอดคล้อง

ไปกับภูมิภาคตะวันออกที่มีต่อการขยายตัวทางธุรกิจอุตสาหกรรมสูงขึ้นทุกๆ ปี โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2538 รัฐบาลได้ให้บูรณะภาระมาลงทุนหนึ่งหมื่นล้านบาทเพื่อกระตุ้นการลงทุน การเตรียมการและสร้างความพร้อมในศักยภาพสาขาวิชาใหม่ทางด้านออกแบบ ออกแบบอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และสินค้า จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่คณะต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง

มุ่งกลับกันกลุ่มของทศนศิลป์ ก็คือสร้างฐานสาขาวิชาให้เข้มแข็งเพื่อรับรองรับในส่วนของการขยายตัวในกลุ่มออกแบบ ขณะเดียวกันก็พัฒนาสาขาวิชาให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น แต่อัตราการขยายตัวใน 2 ส่วนนี้ควรอยู่ในอัตรา $30 : 70$ คือ ทศนศิลป์ 30 ออกแบบ 70 เพื่อให้สมดุลกับโลกทางธุรกิจ อุตสาหกรรมในภูมิภาคและของประเทศ การขยายสาขาวิชาและการรับนิสิตไม่ควรยึดติดว่าจะต้องเป็นไปตามสิ่งที่เกิดอยู่ ถ้าสถานการณ์ช่วงเวลาไม่เหมาะสม ความจำเป็นไม่มีการปรับลดหรือบุบเลิกควรจะเน้นความสำคัญด้วย ให้บุคลากรภายในมีการเลื่อนไฟล์ถ่ายเท้าไปรำระหว่างสาขาวิชาเกิดประโยชน์ร่วมกัน

เอกสารโครงการเป็นต้นน้ำน้ำความสัมมูลึก

การจัดทำโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ บางแสน หลายสิ่งหลายอย่างเป็นความใหม่ของผู้ริ่มโครงการ เพราะที่ผ่านมาไม่ค่อยได้ทำเอง อาศัย มหา.ประสารมิตร เป็นพี่เลี้ยง

โดยตลอด ในช่วงหลังต้องรับผิดชอบเองแทนทุกด้าน ผู้ประสานงานแต่ละฝ่ายยังไม่เข้าใจระบบ วิธีการซัดเจน คาดเดาเองว่า่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ โดยขาดข้อมูล และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ผลที่ตามมาคือ “การลองผิด ลองถูก” ในทุกเรื่อง

การทำเอกสารโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ พนปัญหาเช่นเดียวกันดังแต่เริ่มต้นเขียนโครงการเล่มแรก พ.ศ.2530-พ.ศ.2536 เล่มที่ 6 ใช้งบประมาณ เวลา และค่าวัสดุไปกับเอกสารโครงการเป็นจำนวนถึง 800-1,000 เล่ม “เชือหรือไม่” ใช้ได้จริง ประมาณ 150 เล่มเท่านั้น ที่เหลือทำเศษกระดาษและซึ่งกิโลชาติ เอกสารนี้เป็นเพียงหนึ่งในอีกหลายโครงการที่ต้องลองผิดลองถูก “ไปก่อนและค่อยมาแก้ไขกันภายหลัง สิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐบาลเป็นอย่างมาก

การเริ่มต้นและความใหม่ของมหาวิทยาลัย การดำเนินการจึงไปไม่ถึงดวงดาว คลำกันไปเอง นโยบายกำหนดไม่ได้ว่า จะทำอย่างไร กองแผนงานของมหาวิทยาลัยแนะนำไปอย่าง ทบวงมหาวิทยาลัยไปอีกอย่าง คนอยู่ตรงกลางสับสนจะไปทางไหนให้ถูกใจทุกฝ่าย ที่สำคัญให้เอกสารโครงการฯ ผ่านความเห็นชอบไม่ต้องแก้ไข เพราะนั่นหมายถึงการเริ่มนับหนึ่งใหม่ ประสบการณ์ในการทำเอกสารโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นตำนานที่ต้องบันทึกไว้ทั้งความสิ้นเปลือง และความสับสนในจุดยืนของผู้เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกองแผนงาน ที่มีบทบาทโดยตรง ต้องกำหนดแนวทางนโยบายให้ชัดเจนลงไปไม่ควรอ้างแต่

ระเบียบ ต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นที่กองแผนงานแสดงความรับผิดชอบทั้งที่ปรึกษา คนพิมพ์ดี เป็นต้น คงต้องพบหวานกันต่อไปอีกว่า “ถ้าออกแบบระบบเป็นอย่างนี้จะโปรดหรือ

กองแผนงาน : หน่วยประสานงานต้องเข้าถึง

การทำโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์ หน่วยงานของมหาวิทยาลัยบูรพาที่เกี่ยวข้องมากที่สุดถ้าไม่บันทึกไว้คงจะไม่สมบูรณ์ คือ “กองแผนงาน” เพราะเป็นส่วนงานที่รับผิดชอบ ดูแล วิเคราะห์ข้อมูลของโครงการใหม่ที่จะผ่านออกไปสู่ทบทวนฯ และสำนักงบประมาณ ระยะแรกไม่ค่อยเข้าใจว่ากองแผนงานมีหน้าที่อะไรกันแน่ เพราะพนแพต์ปัญหา อุปสรรคมากรมาย เจ้าหน้าที่ดูจะมีบทบาทตัดสินใจแทนทุกเรื่อง ผู้เข้าไปหากจะต้องปรับทำที่จึงจะได้รับการบริการที่ดีทางออกไม่ค่อยมี มีแต่อ้างกฎหมายเป็นสูตรสำเร็จ

หลังจากมีโอกาสไปคุยกับแก่กวัน กองแผนงานของมหาวิทยาลัยอื่นจึงมีความเข้าใจว่ากองแผนงานมีหน้าที่และทำอะไร กองแผนงานควรเป็นหน่วยงานที่อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ ทางออกที่เหมาะสม ค่อยช่วยเหลือโครงการใหม่ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยตามนโยบายของมหาวิทยาลัย เพราะถือว่าโครงการนั้นไม่ใช่ของบุคคลใดแต่เป็นของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวม สร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการให้เกิดขึ้นสิ่งที่กองแผนงานจะช่วยได้จะเร่งดำเนินการ

โดยทันที เป็นคำอကกล่าวของผู้อำนวยการ กองแผนงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กองแผนงานมหาวิทยาลัยบูรพาอาจจะเป็นหน่วยงานใหม่ขาดประสานการณ์ ไม่แต่แรก การจัดระบบและการบริการของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ ยังขาดจุดยืนและหน้าที่ไม่ชัดเจน โดยเฉพาะสร้างภาพลักษณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของกองแผนงานกับอาจารย์ที่มาใช้บริการ ซึ่งมีบทบาทกันคนละด้าน หากความประสานกัน ทำให้ของความร่วมมือจึงไม่เกิดขึ้น มีแต่ความขัดแย้ง โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม ปัญหาและอุปสรรค จึงมีมาก ความตั้งใจและอดทนจึงเป็นส่วนสำคัญต่อการลดความขัดแย้งลงไปได้บ้าง ให้โครงการดำเนินต่อไป คิดเสมอว่า “ระยะทางพิสูจน์มีกาลเวลาพิสูจน์คุณ” ดำเนินการแล้ว 6 ปี อีก 2 ปี จะทำไม่ได้หรือ

การประสานงานกับกองแผนงาน โดยท่าที่แห่งความร่วมมือและความเข้าใจซึ่งกันและกันควรจะเป็นสิ่งที่ต้องเริ่ม เพราะแน่นอนที่สุด คณะศิลปกรรมศาสตร์จะต้องทำงานร่วมกับกองแผนงานไปอีกนาน ความไม่เข้าใจกันจะนำมาซึ่งปัญหานานัปประการ คงจะสรุปว่า “กองแผนงาน หน่วยประสานงานต้องเข้าถึง”

หอศิลปกรรมบูรพา วันหน้าที่รอคอย

หอศิลปกรรมบูรพาเป็นโครงการ “เพ้อฝัน” ที่สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2518 เมื่อเริ่มเข้ารับราชการใหม่ๆ โดยwangโครงการร่วมกับ

นายประศาสน์ ส่งเมือง ช่างศิลป์ประจำพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ (ปัจจุบันทำงานองค์กรสหประชาชาติ ถนนราชดำเนิน) เพื่อนที่รักกันมากสมัยเรียนศิลป์การ ต้องการจะเห็นมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีเวทีและสถานที่แสดงงานทางศิลปะอย่างเป็นทางการ ไม่ต้องเร่ร่อนไปอาศัยได้ถูกต้อง หน้าหอสมุดโรงอาหาร หรือทางเดินเท้าเป็นภาพที่ดูแล้วไม่สมศักดิ์ศรีของคำว่า “มหาวิทยาลัย” จึงวางแผนและออกแบบ “หอศิลป์” ในสื้นพร้อมห้องแสดงนิทรรศการภายนอกย่างสมบูรณ์นำเสนองกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยในสมัย ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒสุนทร เป็นรองอธิการบดี และ รองศาสตราจารย์กระเสร์มาลักษณ์ เป็นรองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ สร้างความดื่นด้นอยู่ระยะหนึ่งแต่ขาดงบประมาณและขาดผู้สำนักด้อย่างเป็นรูปธรรม

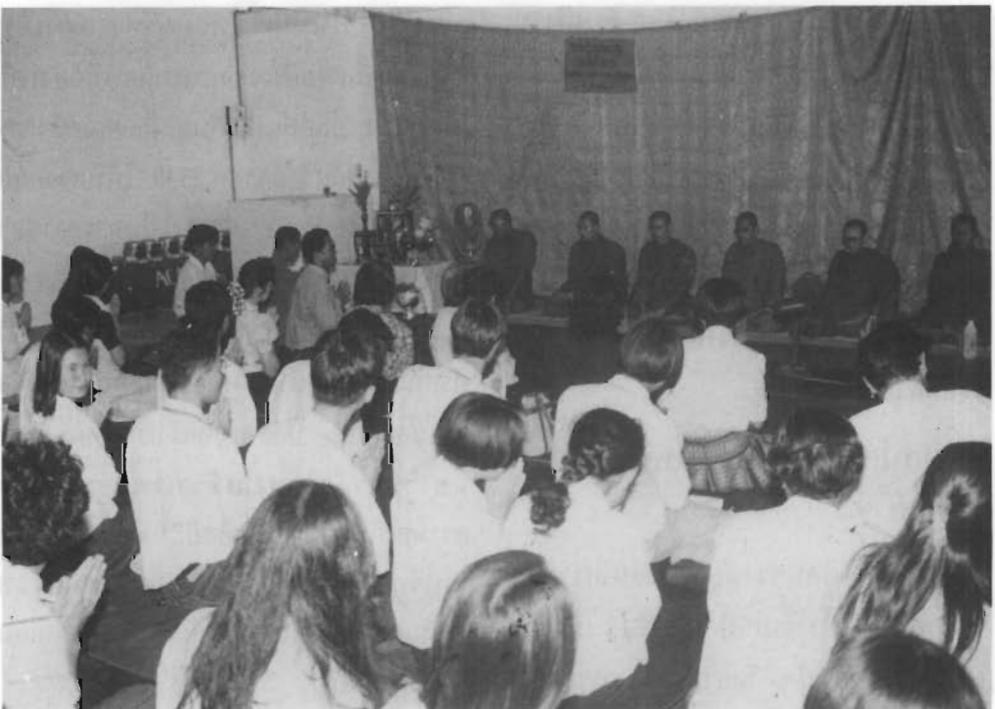
หอศิลปกรรมบูรพาได้ถูกขายความคิดในสังคมแห่งนี้เป็นระยะๆ เพื่อสร้างกระแสความสนใจให้เกิดขึ้นต่อผู้บริหารแต่ก็เป็นเพียงความเพ้อฝันของคนบางคนที่ต้องการสร้างความเปลี่ยนแปลงในยุคที่สังคมต้องการปัจจัยอื่นมากกว่าปี พ.ศ.2530 ได้มีการออกข่าวศิลปะและเอกสารอย่างเป็นทางการของหอศิลปกรรมบูรพา โดยแจกจ่ายไปยังบุคลากรในมหาวิทยาลัยทุกคนให้รับทราบขณะเดียวกันคณะได้จัดนิทรรศการทางศิลปะอย่างต่อเนื่องทุกปี ปีละหลายครั้งเพื่อให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้มองเห็นภาพและเห็นถึงความสำคัญของ “หอศิลป์” ที่ควรตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัยของเรา แต่ก็เป็นเพียงกระแสความเคลื่อนไหวเล็กๆ ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากนัก

คุณเรืองกิตติ์
แก้วฟ้านภาดล
ประธานเปิด
นิทรรศการศิลปะ^{*}
“กลุ่มสะท้อน 2”
ณ Rivercity
กรุงเทพฯ

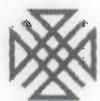
คณะกรรมการ
ศาสตร์ จัดพิธี
เลี้ยงพระ และ^{*}
ทำบุญประจำปี
ณ อาคารสีสัน

ในปี พ.ศ.2530 เป็นต้นมา ภาควิชาได้เริ่มเขียนโครงการก่อสร้างอาคารทางศิลปกรรมเพื่อบรรจุเจ้าไว้ในกรุงของประมานะประจำปี และกำหนดพื้นที่ส่วนหนึ่งเพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับห้องแสดงนิทรรศการ หรือ “หอศิลป์” ของภาควิชา หรือคณะศิลปกรรมศาสตร์ต่อไป แต่โชคของภาควิชาศิลปะไม่ดี มีอันเป็นไปทุกครั้ง โครงการก่อสร้าง 8 ปีที่ดำเนินมาไม่ประสบผลสำเร็จ จนในปี พ.ศ. 2537 เริ่มดำเนินการเขียนคำของประมานะปี พ.ศ.2539 และทำเรื่องขอจ้างซ่างเขียนแบบอาคารปฏิบัติทางศิลปกรรม 2 หลัง ราคา 150,000 บาท มหาวิทยาลัยใจถึงอนุมัติให้จ้างได้ โดยกำหนดพื้นที่อยู่หลังตึกอาคารเรียนรวม 2 เป็นโครงการอันดับที่ 1 ในแผน

การของงประมานของมหาวิทยาลัยก็ยังไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไร เพราะขณะทำการก่อสร้างเป็นช่วงเวลาเดียวกับโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์กำลังถูกชะลอโครงการจากสำนักงประมานพอดี ดูงศิลปกรรมบูรพา มีแต่ปัญหาและอุปสรรคตลอดเวลา ต้องเหนื่อยกว่าคณะเกิดใหม่ในเวลาเดียวกัน เช่น วิศวกรรมศาสตร์ และสารานุศาสนศาสตร์

หอศิลปกรรมบูรพา เป็นความเห้อฝันมาตลอด 19 ปี ที่ย่างเข้ามาสู่รั้วเทา-ทองแห่งนี้ ยังไม่รู้ว่าจะสำเร็จเมื่อใด หรือหลังเกี้ยบอย่างราษฎร์ไปแล้ว แต่ชาวศิลป์แห่งบูรพาคงจะต้องรอคอย เพราะว่า “กรุงโรมไม่ได้สร้างเสร็จในวันเดียว”

3. พ.ศ.2535 : ช่วงหลังสู่ปัจจุบัน

การประชุมสัมมนา
หลักสูตรคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์
ณ ห้องประชุม
ตึกอำนวยการ
มหาวิทยาลัยบูรพา

ตั้งใจและกัดไม่ปล่อย : เห็นแก่ตัว หรือส่วนรวม

การทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ได้รับการยอมรับและมีคุณภาพต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง “ความตั้งใจและกัดไม่ปล่อย” เป็นปัจจัยหนึ่งของผู้ทำงานและหัวหน้าโครงการจะต้องอาศัยเป็นหลักยึดและแนวทางปฏิบัติบางครั้งพฤติกรรมตั้งกล่าวอาจจะถูกมองจากบุคคลที่ว่าไปหรือผู้ร่วมงานว่า “เห็นแก่ตัว” “เออแต่ได้” “ใจร้อน” เป็นต้น คำวิจารณ์เหล่านั้นมีความเป็นจริงหรือไม่เพียงไน่น่าจะวิเคราะห์และหาข้อสรุปร่วมกัน

ในสถานการณ์ของการทำงานมีเงื่อนไขและปัญหาอุปสรรคมากมายผู้ที่เป็นหัวหน้าต้องตัดสินใจและแก้ปัญหาให้สำเร็จ

ลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความตั้งใจในบางสถานการณ์ไม่สามารถปล่อยให้การดำเนินงานเป็นไปตามกระแสและขั้นตอนทางราชการได้โดยคิดว่า “มันจะเป็นไปตามระบบ ขั้นตอนและช่วงเวลาของมันเอง” ซึ่งแน่นอนว่าในสาขาวิชาหรืองานที่เป็นความต้องการของสังคมและประเทศย่อมมีผู้ให้การสนับสนุนทั้งของมหาวิทยาลัยและของรัฐบาล คงไม่เป็นเรื่องยาก แต่ในเงื่อนไขของคณะศิลปกรรมศาสตร์คงไม่ใช้อย่างแน่นอน

คณะวิชาศิลปกรรมศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ กับการพัฒนาธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือแม้แต่ความเป็นสาขาวิชาด้วยกันที่รัฐควรให้การสนับสนุนประเด็นดังกล่าวสร้างความสัมสัชชาน ความไม่เข้าใจของคนทั่วไปทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การสร้าง

การลงนามความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยศิลปากรกับมหาวิทยาลัยนเรศวร ครั้งที่ 2 ณ ห้องพระโรง วังท่าพระ 9 กันยายน 2537 โดยมี รศ. ไชยศรี ศรีอรุณ และ พศ.ดร. พาสุข ฤทธิ์ภานุชัย อดีตกรรมดีของ ห้องสองสถาบัน ร่วมลงนาม

การยอมรับและเห็นคุณค่าต่อคณะวิชานี้เพื่อความเจริญเติบโตเป็นคณะอย่างสมบูรณ์แบบ “แผนกวิชาไม่ได้โดยด้วยกลืนกุหลาน” อย่างแน่นอน การเข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการฯ จึงต้องสร้างขวัญและกำลังใจกับตัวเอง hely ด้าน กำหนดทำที่และบทบาทของการนำพา คณะวิชานี้ไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จในท้ายที่สุด

การทำงานอย่างใกล้ชิด ติดตาม และตั้งใจเป็นวิธีการที่นำมาใช้อย่างต่อเนื่อง ในแต่ละขั้นตอน โดยบางครั้งมีความรู้สึกว่า “เราต้องพึ่งตัวเองก่อน แล้วจึงไปพึ่งคนอื่น” ในช่วงเวลาหนึ่งเราจะคาดไม่ได้ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 แล้ว กำลังรอคอยความหวัง ความสำเร็จของ คณะศิลปกรรมศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม ความรู้สึกเหล่านี้เป็นตัวกระตุ้นและส่งเร้าให้มีกำลังใจที่จะเดินหน้าต่อไป เปรียบเหมือน “ยุทธการเชิงรุก” ในทุกๆ ด้าน จนบางครั้ง

ดูเหมือนว่าใจร้อน หรือเห็นแก่ตัวเพื่อให้งานของตัวเองสำเร็จอย่างเดียว ไม่เข้าใจปัญหาของผู้อื่น

ความเป็นจริงการทำงานอย่างตั้งใจ และเกาะติดสถานการณ์ (กัดไม่ปล่อย) เป็นแนวทางที่ต้องดำเนินการในสถานการณ์ที่ คณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นรองในทุกๆ ด้าน เมื่อเทียบกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ และสถาารณสุขศาสตร์ คณะเกิดใหม่ด้วยกัน บางครั้งรู้สึกเหมือนโอดเดี่ยว ขาดกำลังใจ ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง แต่ความรู้สึกเหล่านั้นไม่ได้มีผลทำให้เกิดความท้อถอยในทำงานเดียวกันกลับสร้างกำลังใจ ความตั้งใจที่จะต้องทำงานให้หนักมากขึ้นในทุกๆ ด้าน พฤติกรรมในสถานการณ์ดังกล่าวนี้มีจุดมุ่งหมายจะให้การจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์สำเร็จเป็นรูปธรรมเพื่อนำสิ่งและความเจริญเติบโตในสาขาวิชาทางศิลปกรรม อาจจะผิดพลาดในวิธีดำเนินการแต่คงจะไม่ผิดพลาด

การจัดแสดงของ
ครั้งแรกที่ Marriott
Royal Garden
Riverside กรุงเทพฯ
อ.ไพบูลย์
เมืองสมบูรณ์
ศิลปินแห่งชาติ
สาขานักศิลป์
อ.ธรรมนง
แสงวิเชียร คณบดี
คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาฯ ร่วมกิจกรรม

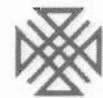
ในเจดนาต้องการสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในสังคมบูรพาแห่งนี้อย่างน้อยคงจะไม่สรุปว่า “เห็นแก่ตัว”

การจัดการและประสานงาน คือ วิธี การอันพึงประสงค์

การทำงานในสังคมที่มีบุคลากรและการงานมาก ต้องการให้เกิดความสำเร็จ การยอมรับของคนทั่วไป ต้องมีวิธีการที่สอดคล้องไปกับกิจกรรมและบุคคลแต่ละประเภท แต่ละกลุ่ม “การจัดการและประสานงาน” คือวิธีการอันพึงประสงค์หลักที่สำคัญประการหนึ่ง สามารถนำมาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยวางแผนและจัดระบบลดความขัดแย้งทางความรู้สึกต่อผู้ร่วมงาน และการทำงานแต่ละลักษณะได้ดี โดยเฉพาะการทำงานเป็นกลุ่ม หรือการทำงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย “การทำงานคนเดียว” สร้างความโดดเดี่ยวเฉพาะตัวใช้ไม่ได้กับบุคคลที่มีความสามารถ

ความสำคัญของการจัดการนี้ได้ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรและรายวิชาคณศิลปกรรมศาสตร์เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลิกลักษณะของนิสิตศิลปกรรมบูรพาให้เกิดคุณลักษณะการจัดการและประสานงานที่ดี ในสังคม ธุรกิจ และอุตสาหกรรมปัจจุบัน โดยเชื่อว่านิสิตที่มีพัฒนาระดับก้าวกระเบื้อง เป็นสิ่งพึงประสงค์ในอนาคต จะคาดหวังว่าเขาจะไปเรียนรู้และแก้ปัญหาของหลังจากที่จบไปแล้วคงไม่ได้ “การสร้างความพร้อม” “การเตรียมความพร้อม” ในทุกด้านน่าจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในหลักสูตร ทดลองวัดและประเมินผลว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร

หลักการนี้เป็นเรื่องใหม่สำหรับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต โดยทั่วไป มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมเชิงสร้างสรรค์ศิลปะ (ศิลปิน) เพียงประการเดียว โดยคิดว่าการจัดการเชิงธุรกิจและการจัดการปล่อยให้เป็นเรื่องของบุคคลอื่นมากกว่า เช่น

ถ่ายภาพร่วมกัน
คุณไนน์มุก ชูโด
ในงานวัน "ศิลป์ พีรศิริ"
มหาวิทยาลัยศิลปากร

คุณกิติ แก่นจำปี และ^๑
ภรรยา (สองคนยืน)
ผู้ให้การสนับสนุน
การแสดงผลงานศิลปะ^๒
ของจังหวัดชลบุรี
ถ่ายภาพร่วมกัน
(จากขวาไปซ้าย)
อาจารย์สุวิชาญ เถาทอง
อาจารย์จุมพล อุทโยกาส และ^๓
อาจารย์วุฒิชัย บุรยนศิลปิน

นายหน้าขายภาพ (art dealer) เจ้าของหอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น ศิลปินมีหน้าที่สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะให้สังคมได้ชื่นชมคุณค่าและคุณภาพของผลงานก็เพียงพอ

สถานการณ์ปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ศิลปินต้องเรียนรู้และจัดการบทบาทของตัวเองหลายด้านเพื่อปรับตัวเองสู่สังคม การมีความสามารถเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อความสำเร็จและการยอมรับในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ เหตุปัจจัยอีกหลายประการที่มีส่วนช่วยผลักดันให้ศิลปินดำรงสถานภาพของตนเองได้ “ถ้าศิลปินไม่ใช่คนเกินไป” การจัดการและประสานงานเป็นวิธีการหนึ่งที่ศิลปินหลายคนได้ประสบผลสำเร็จมาแล้วด้วยการนำศิลปกรรมเป็นสื่อกลางการยอมรับ แต่หลักการนี้ขาดแย้งกับอุดมการณ์แบบเก่าๆ ที่นับวันจะกลายเป็นสิ่งแบกลกลอมในสังคมมากยิ่งขึ้น เวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์

ประชาสัมพันธ์โครงการยุคข่าวสารของโลก

คณะกรรมการศาสตร์ตั้งแต่เริ่มต้นปี พ.ศ.2530 จนถึงปัจจุบัน การโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นวิธีการที่นำมาใช้เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลให้แก่สังคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย สร้างความเข้าใจและภาพลักษณ์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ให้กวางขวางออกไป ยุทธการข่าวสารเป็นวิธีการที่คณะศิลปกรรมศาสตร์เริ่มต้นนำมาใช้เป็นครั้งแรกในมหาวิทยาลัย สร้างปรากฏการณ์ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น เช่น รูปแบบการนำเสนอออกวิธีการพิมพ์ วิธีการเสนอข่าวเป็นต้น

ไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพราะธรรมชาติวิชาในคณะเอื้ออำนวยในทุกด้าน แต่ถ้าไม่ทำอะไรเลย “ผิดปกติ”

การนำเสนอข่าวสารเป็นกลยุทธ์ที่ต้องการสร้างความเชื่อมั่นและเป็นจิตวิทยาสังคม โดยเฉพาะการก่อเกิดคณะวิชาใหม่ “มีความจำเป็นสูงมาก” การนำเสนอข่าวสารในปัจจุบันไม่ใช่จะเน้นเฉพาะในแวดวงธุรกิจ การตลาดที่หวังผลยอดการขายและสร้างภาพพจน์ของสินค้าเท่านั้น ในวงราชการสถาบันการศึกษาได้ให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น มีแนวโน้มการแข่งขันกันสูงขึ้นมาก ความเชื่อที่ว่า “ถ้าเราดีจริงต้องมาเรียนของเรา” ใช้ไม่ได้สำหรับ พ.ศ.2538 เมื่อมี “ตักศิลาโบราณ” แต่ยุคปัจจุบัน “ยุคข่าวสารของโลก” ได้ครอบคลุมข่าวสารต้องผู้ครองโลก โดยเชื่อว่าข่าวสารมีบทบาทและอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ประเพณีและจิตวิทยาต่างๆ มนุษย์ถูกป้อนข้อมูลและข่าวสารจนต้องกำหนดทำที่ในการดำเนินชีวิตรูปแบบต่างๆ มากماที่โดยไม่รู้สึกตัว

คณะศิลปกรรมศาสตร์กับการประชาสัมพันธ์จึงไม่ใช่สิ่งแบกลใหม่อะไร แต่เป็นสิ่งที่ต้องกระทำเพื่อไม่ให้คณะนี้ใหม่ตลอดเวลาทั้งที่ก่อเกิดมา 3 ปีแล้ว การเข้ามาเกี่ยวข้องกับคณะศิลปกรรมศาสตร์จึงต้องกำหนดแนวทางในเรื่องนี้ให้ชัดเจนว่าการโฆษณาประชาสัมพันธ์คณะไม่ใช่โฆษณาตนเอง งบประมาณควรจะมีผู้ให้การอุปถัมภ์มากกว่างบประมาณของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเพื่อลดความรู้สึกสัมภัย ความไม่จำเป็นออกไป ถ้าคณะศิลปกรรมติดลมบน

แล้ว การประชุมสัมมันธ์จะลดบทบาทลงไปทันที แต่คงจะใช้เวลาพอสมควรกว่าวันนั้นจะมาถึง เพราะนี่เป็นเพียงการบันทึกประวัติศาสตร์คณะศิลปกรรมศาสตร์หน้าแรกๆ เท่านั้น

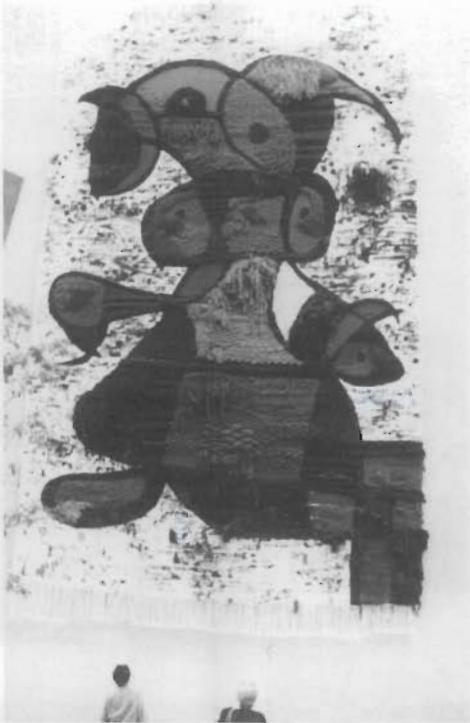
ดูงานศิริจักร อเมริกานำพา ประสบการณ์

27 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2535

อาจารย์กมล พัฒนาณุชลี ประธานสภาศิลปกรรมไทย ศิริจักร อเมริกา เรียนเชิญ รองศาสตราจารย์สุชาติ เถาทอง อาจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ และ อาจารย์สมาน สารพตวิ ไปดูงาน ณ ประเทศศิริจักร อเมริกา เป็นช่วงเวลาที่มีค่าอึ่งของคณาจารย์จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ไปรับรู้และเห็นความเจริญก้าวหน้าทางศิลปะสมัยใหม่ การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยด้านศิลปะการจัดการหอศิลป์ และพิพิธภัณฑ์ศิลปะ เป็นต้น เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้รับกลับมาพัฒนาคณะให้มีความเข้มแข็ง มีมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ช่วงระยะเวลาเพียง 2 เดือนจะไม่มากนัก แต่คณะเดินทางจากศิลปกรรมบูรพา ได้พยายามจัดกำหนดเวลาแต่ละสัปดาห์อย่างมีค่าอึ่ง โดยมีประธานสภาศิลปกรรมไทย เป็นผู้วางแผนและอำนวยความสะดวกอย่างดีเยี่ยม

เส้นทางและกำหนดการเดินทาง

เริ่มตั้งแต่รัฐแคลิฟอร์เนีย จากตะวันตกสู่ตะวันออก คือ วอชิงตัน ดี.ซี. แนวตามเนื้องสำคัญๆ ที่มีหอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ศิลปะและสถาบันทางศิลปะเป็นระยะๆ ทั้งช่วงเที่ยวไปและกลับ เพิ่มประสบการณ์ทางการเห็นและโลกทัศน์อย่างกว้างขวาง แม้จะมีความเหนื่อยยากจากการเดินทาง 25,000 กิโลเมตร

ผลงานศิลปะ
ของ John Miro
ที่ East Wing
กรุงอเมริกัน ดี.ซี.

บนรถโดยสารประจำทาง (Grayhour) เพียงได แม่ไม่ไดทำให้ทุกคนย่อท้อหมดกำลังใจ ความอยากรู้ อยากเห็นสิ่งต่างๆ และศิลปะในแต่ละรัฐของศิริจักร อเมริกาคือแรงกระตุน อันทรงพลังให้พวกเราก้าวไปข้างหน้าต่อไป การบันทึกภาพและข้อมูลกระบวนการ ให้ได้ความรู้และสาระกลับมาสู่ประเทศไทย ให้มากที่สุด ที่สำคัญจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่อยู่ในระยะเริ่มต้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน การบริหาร จัดการทางศิลปะ เป็นต้น

อาจารย์กมล พัฒนาณุชลี และคุณนวลศรี พัฒนาณุชลี เป็นบุคคลที่ให้การช่วยเหลือในทุกด้าน และสร้างความประทับใจแก่พวกเราทุกคน การบันทึกจะขาดเสียไม่ได เพราะเขาคือผู้อยู่เบื้องหลังและให้การสนับสนุนคณะผู้เดินทางจากประเทศไทยไปดูงานศิลปะ ณ ประเทศศิริจักร อเมริกาทุกรุ่น ไม่ว่า

ศาสตราจารย์
ชลุต นิมสเมธ มาบรร
ยายพิเศษทางศิลปะที่
สถาบันวิทยาศาสตร์
ทางทะเล ถ่ายภาพ
ร่วมกับ
ศาสตราจารย์
กระแซร์ มาลยากรณ์
(คนที่สองจากซ้าย
ແລວหน้า) และ
กรรมการขัดงาน
ประชุมสัมมนา

ศึกษาดูงานที่
OLD Dominion
University (ODU) Professor
Ron Snapp
ภาควิชาทัศนศิลป์
นำมาระดับสูง
จิตกรรม

จะเป็นงบประมาณ ที่พัก พาหนะ เป็นด้าน^{งบประมาณ}จากศิลปกรรมไทย ส่วนใหญ่
เป็นเงินส่วนตัวของ อาจารย์กมล ทัศนัญชลี
ที่อุทิศและเสียสละเพื่อศิลปะในประเทศไทย
สังคมไทยจะหาบุคคลลักษณะนี้ยากขึ้นทุกวัน
สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทำให้คนเห็นแก่ตัว
มากยิ่งขึ้น

อาคารศิลปกรรมกับความหวัง ที่รอดอย

อาคารเรียนของคณะศิลปกรรม
ศาสตร์ระยะเริ่มต้นมีการปรับเปลี่ยนและ
โยกย้ายตลอดช่วงระยะเวลา 40 ปี ตั้งแต่
สร้างก่อในวิทยาลัยวิชาการศึกษานางแสง จน
ถึงปัจจุบันส่วนมากจะอาศัยเรียนร่วมกับคณะ

ศิลปสัญจรของ
พศ.ปรีชา เถาทอง
ณ เดอะฟอร์ม
พลาซ่า ชลบุรี
ฯพณฯ รัฐมนตรี
ช่วยวุฒนาคม
คุณนิคุน แสนเจริญ
ประธานในพิธี

ประธานโครงการ
ถ่ายภาพร่วมกับ¹
อ.สวัสดิ์ ตันติสุข
ศิลปินแห่งชาติสาขา
หัศศิศิลป์ และ²
อ.กมล หัศนายุชลี
ประธานสถาปนา
ศิลปกรรมไทย
สหกรุณเมวิกา³
ณ หอศิลป์ของ
อ.ประเทือง
เออมเจริญ

และสาขาวิชาอื่นๆ ครั้งแรกจะมีที่ทำการอยู่
ศึกษาศึกษา (ตรงข้ามภาควิชาวาริชศาสตร์
และกองวิชาการ) ต่อมาขยายไปตึกมนุษย์ชั้นล่าง
ขยายไปตึกมนุษย์ชั้นบน ย้ายไปอาคารปฏิบัติ
หลังตึกมนุษย์ย้ายไปอาคารปฏิบัติหน้าตึกมนุษย์
(อาคารสีสัน) และย้ายไปชั้น 8-9 อาคารเรียนรวม
2 เป็นคณะวิชาที่มีการย้ายมากที่สุดซึ่งได้มี

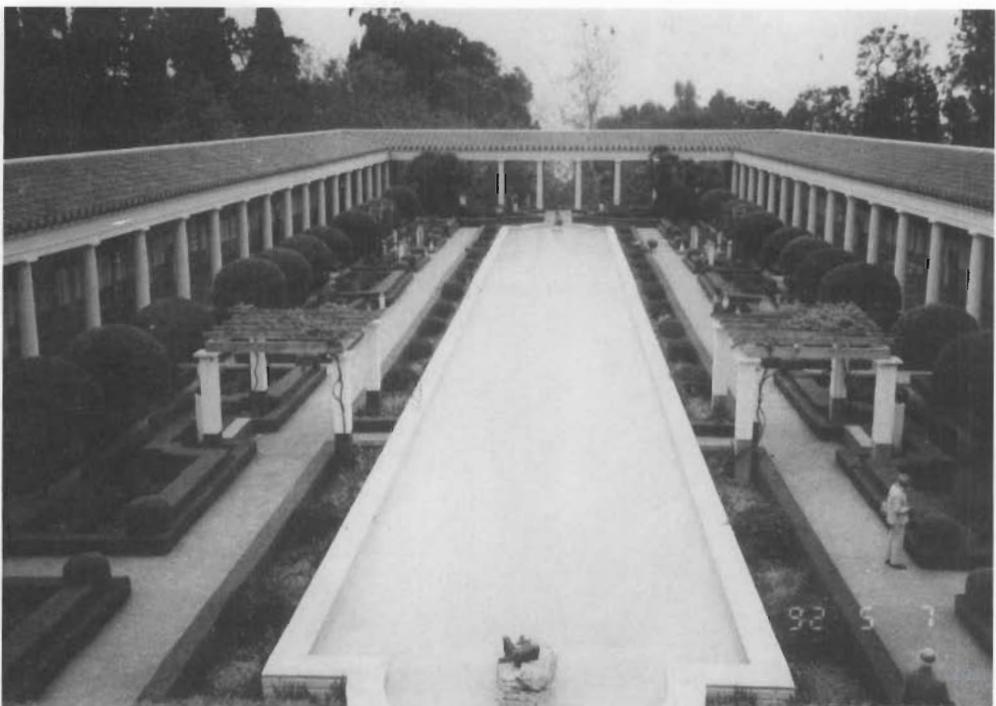
ส่วนร่วมด้วยในแต่ละครั้งดังแต่ครั้งที่ 2
เป็นต้นมา

ธรรมชาติวิชาทางศิลปกรรมเป็น⁴
อุปสรรคและความไม่เข้าใจด้วยผู้บริหารในการ
จัดการเกี่ยวกับอาคารเรียนและห้องปฏิบัติ
เฉพาะทาง ที่แตกต่างจากสาขาวิชาทั่วไป ทำ
ให้ถูกมองว่ายุ่งยากและไม่เข้าพวก เรียนรวม

สวนภายในอาคาร
พิพิธภัณฑ์ศิลปะ

J.Paul Getty
ที่แกลลีฟอร์เนีย

กับสาขาอื่นไม่ได้ ต้องแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยนห้องตลอดเวลาไม่ลงตัว การดำเนินงานสำหรับแก้ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอาคารสถานที่ได้ทำเรื่องของอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการทางศิลปกรรมค่าสตอร์ดังเดี๋ยวนี้ พ.ศ.2530-ปัจจุบัน จนในที่สุดมหาวิทยาลัยเห็นถึงปัญหาและการขยายตัวของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้ให้ใช้อาคารเดิมอนุรักษ์ชั้นบนและชั้นล่างบางห้องเป็นการชั่วคราว ให้งบประมาณเงินรายได้ 1,400,000 บาท สำหรับปรับปรุงโภชนาการเลือกเป็นอาคารปฏิบัติการสาขาวิชาพิมพ์ เพื่อให้คณะสามารถดำเนินการต่อไปได้ในระยะเริ่มต้น ในปี พ.ศ. 2537 คณะศิลปกรรมศาสตร์มีอาคารที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนและปฏิบัติการ 5 หลัง ต้องดูแลรับผิดชอบ 3 หลัง เป็นอาคารเก่าอย่างใช้ชั่วคราว มีโภชนาการเลือกค่อนข้างถาวร เพราะได้คงเหลือมาตั้งแต่ปี พ.ศ.

ภาพรวมถ้ามองจากภายนอก สำหรับอาคารสถานที่น่าจะพอใจระดับหนึ่ง สำหรับการเริ่มนั้นคณะศิลปกรรมศาสตร์ แต่อาคารที่ขอใช้ส่วนใหญ่เป็นอาคารเก่า อาคารโรงเรียนที่ออกแบบไว้เพื่อการใช้สอยแบบหนึ่ง ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาชีพคณะที่ต้องออกแบบและกำหนดพื้นที่เพื่อการเรียนการสอน การปฏิบัติแต่ละสาขาวิชาโดยเฉพาะที่สำคัญต้องมีห้องปฏิบัติคันค้วัดลองเป็นระยะเวลานาน เครื่องมือ อุปกรณ์จะเคลื่อนย้ายไปที่อื่นไม่ได้ เรื่องเหล่านี้ผู้บริหารไม่เข้าใจและมองภาพไม่ออกว่าคืออะไร จึงถูกกำหนดให้อยู่ชั้นที่ 8 และ 9 ของอาคารเรียน ราม 2

ในปีงบประมาณ 2535 คณะเกิดใหม่ได้รับการพิจารณางบประมาณสร้างตึกใหม่ทุกคณะ ยกเว้นคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยอ้างว่าประธานโครงการไปต่างประเทศ

ไม่มีใครชี้แจงให้รองนายกรัฐมนตรี ดร.เสนาะ อุนาภูมิ ทำให้ตกไป คณะวิชานี้ กล้ายเป็นของประธานโครงการ “ไม่ใช่ ของมหาวิทยาลัย ผู้บุริหารไม่สามารถชี้แจง แทนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมได้ อันเป็น โอกาสทองที่สุดที่มหาวิทยาลัยพึงจะได้ และ เกิดประโยชน์ต่อคณะวิชาใหม่ ไม่ต้อง “ตีนเล็บ ปากกัด” มาจนทุกวันนี้ ภาคสะท้อนกลับมา เกิดคำามามากมายของคณาจารย์ในมหา- วิทยาลัยนิติ เจ้าหน้าที่ กือ ศิลปกรรม ศาสตร์ตีกอยู่ไหน ทำไม่ศิลปกรรมศาสตร์ไม่ ได้ดี ก ทำไม่วิศวกรรมศาสตร์ สาธารณสุข ศาสตร์มีดี ก ศิลปกรรมไม่มี คำามเหล่านี้ สร้างความเจ็บปวดและความรู้สึกไม่ค่อยดีนัก ต่อผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงนิติในคณะที่ถูกมองว่า เป็นคณะไม่สำคัญ ไม่จำเป็น เหมือนทางด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ยิ่งซ่างวิกฤติการณ์ ในเดือนสิงหาคม 2537 สำนักงบประมาณ

มีหนังสือตอบกลับไปที่สำนักงานเลขานุการ คณะรัฐมนตรีเรื่องการจัดตั้งคณะศิลปกรรม ศาสตร์ว่าให้ลองโครงการไปก่อนอ้างเหตุผล 4 ข้อ โดยยึดถือนโยบายมาตรการควบคุม อัตรากำลังคนภาครัฐและการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ของรัฐบาลที่มีผลบังคับใช้ต่อส่วนราชการทั่วไป ยิ่งทำให้หักอกข้าภาพให้เด่นชัด ว่าคณะศิลปกรรมศาสตร์ถูกแบบ มหา- วิทยาลัยจะเน้นทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คณะนี้ไม่สอดคล้องกับภาพรวมของการพัฒนา ประเทศ

การดำเนินการในขั้นตอนของการ ทางศิลปกรรมจึงดูเหมือนจะถูกมองว่าไม่คุ้มค่า กระบวนการย่างต่อเนื่อง ให้มีอันเป็นไปชั่วโมง ประจำปี พ.ศ. 2539 ยุทธการเชิงรุกต้องงัด ขึ้นมาใช้อีก เพื่อสร้างความสำคัญและความ จำเป็นต่ออาคารปฏิบัติการทางศิลปกรรม 2 หลัง สำหรับการเรียนการสอนทางสาขา

ห้องแสดง
นิทรรศการศิลปะ
แบบดาวร ไดรับ
การออกแบบและ
จัดแสดงผลงาน
ที่สมบูรณ์แบบ
ของสหรัฐอเมริกา

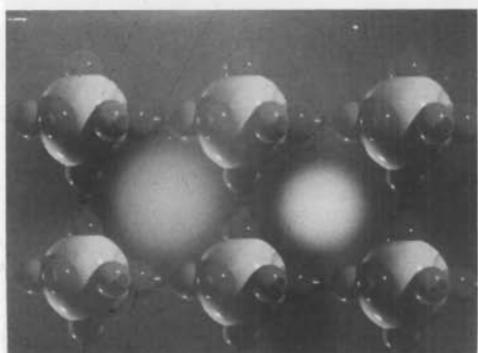

ผังโครงสร้าง
หลักสูตรคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์
ของภาควิชา
พัฒนาศิลป์และ
ภาควิชาออกแบบ
ช่วงระยะเรียน
ดำเนินการ
ปี พ.ศ.2532

เชรามิกส์ ประดิษฐกรรม จิตกรรม และ สำนักงานคณะฯ การเข้าพนเพื่อชี้แจงกับ อธิการบดีใหม่ ดร.พาสุข คุลละวัฒน์ กระทำอย่างต่อเนื่องทั้งส่วนตัวและหมู่คณะ เพื่อรับรู้ร่วมกัน สร้างภาพความเข้าใจใน ธรรมชาติของคณะให้ชัดเจนขึ้นและมหา- วิทยาลัยได้อนุมัติงบประมาณเงินรายได้

ภาพผลงาน Computer Art ที่มีบทบาทต่อการสร้างสรรค์ ศิลปะยุคปัจจุบัน

จากส่วนกลาง จำนวน 1,500,000 บาท เพื่อ ใช้เป็นทุนสำหรับเขียนแบบอาคารปฏิบัติการ ทางศิลปกรรมที่จะทำเรื่องขอต่อสำนัก งประมาณต่อไป

อาคารคณะศิลปกรรมศาสตร์ จะ ผ่านได้หรือไม่กับภาพสำนักงบประมาณให้ ชະลอโครงการคณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นภาพ เชิงช้อนที่อาจจะเรียกว่า “คนละเรื่องเดียว กัน” สร้างความรู้สึกไขว้เขวไม่แน่ใจสำหรับ การดำเนินการของอาคารใหม่ คณะศิลปกรรม ศาสตร์ตลอดระยะเวลา 8 ปี คงต้องพูดว่า “ความสุขได้เท่าความสงบเป็นไม่มี” บางครั้ง ก็ต้องทำใจ “เพระมันเป็นเช่นนั้นเอง”

นิสิตศิลปกรรมความเหมือนใน ความแตกต่าง

ปีการศึกษา 2535 เปิดรับนิสิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์รุ่นแรก 2 สาขาวิชา เอก คือ จิตกรรมและนิเทศศิลป์ และเป็นการ เปิดดำเนินการตามแผนของคณะที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สร้างความภูมิใจ น้อยๆ แก่ผู้ดำเนินงานรวมถึงสร้างความ ดีนีเด่นกับนิสิตรุ่นแรกของคณะศิลปกรรม ศาสตร์ จะเป็นทั้งความหวัง ความเป็นหน้าตา เป็นหัวหอกที่จะสร้างชื่อเสียงกลับสู่คณะ รู้สึกว่าตั้งความหวังในรุ่นแรกໄว้มาก many เพราะเขาคือภาพลักษณ์ของคณะที่หลาย คนจับตามองว่าคณะศิลปกรรมศาสตร์จะ ไปรอดหรือ จะไปแล้วจะไปทำอะไร รวมถึง หลายอย่างที่ผู้เกี่ยวข้องกับคณะจะต้อง ให้ความสำคัญและปรับแนวทางเพื่อความ เหมาะสมต่อไป

ประธานโครงการ
เรียนเชิญ
ศาสตราจารย์
ธนะ เลาหกษ์ทุก
จากมหาวิทยาลัย
เท็กซัส มาบรรยาย
พิเศษให้นิสิตคณะ
ศึกษากรรมศาสตร์

ในช่วงเวลาปีที่ 2 ความรู้สึกของสังคมบูรพาที่มีต่อนิสิตศิลปกรรมศาสตร์มีท่าทีสับสนและไม่เข้าใจในการประพฤติปฏิบัติของนิสิตในคณะเป็นอย่างมาก ถึงที่มีปฏิกริยาต่อต้านอย่างชัดเจนเห็นจะได้แก่ “การแต่งกาย” และ “การไว้ผมยาว” ซึ่งเป็นความแตกต่างกับนิสิตคณะอื่นๆ โดยทั่วไป หลายคนรับไม่ได้ มองเป็นลิ้งแพลกประหลาด และไม่เข้าพวก ความจริงแล้วการประพฤติและบุคลิกของนิสิตทางศิลปกรรมการแสดงออกในลักษณะดังกล่าวเรียกว่าเป็นประเพณีและค่านิยมของนิสิตสำหรับสถาบันที่มีคณะวิชาทางศิลปะ ถ้าจะเรียกว่าเป็น “แฟชั่น” นิยมคงไม่ผิด มีพฤติกรรมของการเลียนแบบกัน สร้างความภาคภูมิใจว่านี้คือบุคลิกและเอกลักษณ์ของนิสิตทางศิลปะที่แตกต่างกับนิสิตทั่วไป รู้สึกว่า “เท่” ถ้าไปที่ไหนแล้วมีคนมอง

ความรู้สึกและพฤติกรรมของนิสิตทางศิลปกรรมจะเป็นอยู่ระยะเวลานึงที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแต่เมื่อจบออกไปทำงาน การปรับเปลี่ยนทางกายภาพจะเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง ไม่เห็นรูปเค้าเดิมที่เขาประพฤติอยู่ในมหาวิทยาลัยประเดิอนอยู่ที่ว่าสังคมมหาวิทยาลัยจะยอมรับสภาพนี้ได้มากน้อยเพียงไร ผู้บริหารคณะจะกำหนดท่าทีและแนวทางปฏิบัติที่เป็นกลางและเหมาะสมให้กับนิสิตปฏิบัติอย่างไร โดยไม่ทำให้เขารู้สึกถึงความสูญเสียอิสรภาพหรือเสรีภาพส่วนตัวที่ก่อภาระเบินบนมหาวิทยาลัยไม่ได้กำหนดไว้และคงกำหนดไม่ได้ เพราะที่นี่คือ “มหาวิทยาลัย” ไม่ใช่โรงเรียน จะใช้ไม้บรรทัดมากอย่างวัดว่าความยาวของเส้นผมเกิน 4 เซนติเมตรหรือไม่

สายกลางและความเหมาะสม เป็นแนวทางที่ควรนำมาใช้ เราชาร์เจ้มงวด

สมาชิกสภากู้ภัย
รายภูรจังหวัด
ชลบุรี คุณสนธยา
คุณปลื้ม มากเป็น
ประธานเปิด
นิทรรศการ
ภาพถ่าย ครั้งที่ 1
ณ City Hotel
ศรีราชา

อะไรกันแสร้งห่วงคุณภาพทางการเรียนการสอนกับระเบียบของนิสิตเป็นการยากที่จะกำหนดลงไว้โดยทันที “หลักธรรมของพุทธองค์คือให้ดำเนินสายกลาง” “มัชติมปภิปทา” ดูจะเป็นหลักการที่ทันสมัยอยู่่เสมอ ถ้าสุดขั้วไปทางใดมากสังคมคงจะมีความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง มาตรฐานกลางสำหรับนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์คงไม่ใช่ความแตกต่างกับนิสิตโดยทั่วไป แต่เป็นการยึดหยุ่นที่พึงยอมกันได้โดยไม่สูญเสียกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย แน่นอนที่สุดอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องทุกคนจะต้องเป็นผู้มีบทบาท กำกับดูแลในเรื่องนี้ เพราะเขาที่เป็นนิสิตในมหาวิทยาลัยบูรพาเหมือนกัน แต่อาจเป็น “ความเหมือนที่แตกต่างไปบ้าง”

กิจกรรมทางภูมิปัญญาอาศัยเวลา การเติบโต

ในปี พ.ศ.2535-2537 เป็นช่วงระยะเวลาที่มีการจัดกิจกรรมของคณะศิลป-

กรรมศาสตร์มาก เมื่อเปรียบเทียบกับคณะใหม่ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ในบางส่วนอาจมีกิจกรรมทางศิลปะซ้อนกัน 2-3 งาน คนทั่วไปออกปากว่า “คณะศิลปกรรมศาสตร์เคลื่อนไหวทุกมหายใจเข้าออก” ซึ่งคงไม่เป็นการกล่าวเกินไป การจัดกิจกรรมอย่างมากมาย และต่อเนื่องด้วยความหลากหลาย ย่อมสร้างปฏิกริยาต่อสังคมบูรพาทั้งแง่บวกและแง่ลบอย่างช่วยไม่ได้ “คนที่ทำมากย่อมมีโอกาสผิดมาก คนที่ไม่ทำอะไรเลยย่อมไม่ผิด” ส่วนคนที่ชอบจับผิดชมไม่เป็นแยกไว้อีกประเภทหนึ่งและไม่เข้าพวก

25 สิงหาคม 2537 การจัดกิจกรรม “ศิลปะ-สถานศึกษา” (The first Burapha Installation 1994) ได้เริ่มต้นขึ้นกระชาญไปตามจุดต่างๆ ทั่วมหาวิทยาลัย เช่น ตึกเรียน ถนน สนาม พื้นที่ว่าง สวน เป็นต้น กิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จมากทางด้านปฏิกริยา

ต่อสังคม เกิดความโถด้วยและขัดแย้งอย่างรุนแรงที่ไม่เคยมีมาก่อน “คำวิจารณ์ที่หยาดคาย” คำเยาะเยี้ย ถากถาง เสียดสีประกายขึ้น เช่น “สุชาติ โภทอง” “ศิลปกรรมลั่นทอง” พรร率นำดไปทั่วมหาวิทยาลัยทุกหน่วยงาน เป็นสปดาห์แห่งศิลปะสถานศึกษาโดยแท้

ปรากฏการณ์ลักษณะนี้ไม่ใช่เพียงปรากฏขึ้นในมหาวิทยาลัยบูรพาเท่านั้น แต่เกิดขึ้นในที่ต่างๆ ที่มีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ในสังคม และขัดแย้งกับประเพณีนิยม ค่านิยมพื้นฐานของคนในสังคมทั่วไป ความรู้สึก “ปฏิเสธ” จึงเกิดขึ้น เมื่อช่วงเวลาผ่านไป ความเข้าใจจะเริ่มคลี่คลายและเกิดการยอมรับ ในที่สุด กิจกรรม “ศิลปะ-สถานศึกษา” ในทศวรรษของนิสิตคณะต่างๆ จากการสอบถาม โดยกลุ่มนิสิตจัดงานพบว่า “ส่วนใหญ่ยอมรับในกิจกรรมและการนำเสนอศิลปะไปติดตั้ง ในสภาพแวดล้อม” เป็นสีสันและความแบกลก ใหม่ของมหาวิทยาลัย แต่ในกลุ่มอาจารย์และข้าราชการต่างคณะ ส่วนใหญ่จะปฏิเสธมาก กว่าจะจะเป็น เพราะไม่ทราบ ว่ากำลังทำอะไร ไม่ทราบจุดมุ่งหมาย

ศิลปะสถานศึกษาเป็นแนวคิดที่ต้องการนำเสนอศิลปะไปติดตั้งในสภาพแวดล้อม ให้เกิดความสัมพันธ์กับกลมกลืนและขัดแย้งตามแนวความคิดของนิสิตแต่ละกลุ่ม ศิลปะติดตั้ง (installation) เป็นที่นิยมในต่างประเทศและมีการค้นคว้าทดลองกันมาก เพื่อนำศิลปะมาเกี่ยวข้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และสร้างภาพของผู้คนให้แวดล้อมไปด้วยศิลปะอย่างแท้จริง กิจกรรมนี้ยังเป็นสิ่งที่ใหม่สำหรับสังคมไทย ที่มีพื้นฐาน

สัจنيยม (Realism) มากกว่า รวมถึงกิจกรรมศิลปะ-สถานศึกษายังใหม่และเริ่มต้นด้วยนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเอกอิทธิพลและสาขาวิชาเอกนิเทศศิลป์ ยังขาดประสบการณ์ มีแต่ความต้องการแสดงออกทางความคิดและจินตนาการ ไม่สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมมากนัก จึงเป็นภาคกิจกรรมที่ปรากฏมีทั้งขัดแย้งและกลมกลืนในแต่ละจุด

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมลักษณะนี้ เป็นกิจกรรมทางวิชาการและภูมิปัญญาที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเดินໂผลและเจริญก้าวหน้าต่อไป ดีกว่าไปทำกิจกรรมที่ไร้สาระอื่นๆ อีกมากmany การส่งเสริมให้นิสิตรู้จักคิดและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ไม่ลอกเลียนแบบคนอื่น เป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่ต้องส่งเสริม ไม่ใช่สร้างให้ลอกเลียนแบบความคิดของผู้อื่นตลอดเวลา จนกฎหมายลิขสิทธิ์ทางปัญญา ต้องออกมาตรฐานคุ้มครองผู้ที่เป็นต้นแบบเพราะสังคมไทยไม่ให้ค่า “ภูมิปัญญาของคน” มองเป็นเรื่องไร้ค่าและเป็นเรื่องง่าย ความเดินໂผลทางความคิดจึงไม่เกิด มหาวิทยาลัยถ้าไม่ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศที่ดีประคับประคองทิศทางแก่นิสิตให้ถูกทาง อนาคตกิจกรรมทางภูมิปัญญาคงจะเดินໂผลไม่ได้ และจะเรียกมหาวิทยาลัยว่าอย่างไร

พ.ศ.2537 : ปีแห่งความสับสน จะเกิดหรือดับ

ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัย พ.ศ.2537 คณะศิลปกรรมศาสตร์จะต้องจัดตั้งขึ้นตามนโยบายที่กำหนดไว้ คณะวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ.2536 คณะสาธารณสุขศาสตร์ พ.ศ.2536

อาจารย์กมล
ทัศนาดุษฎี
ประธานสถาบัน
ศิลปกรรมไทย
สร้างรัฐอเมริกา
มอบผลงานศิลปะ^๑
ส่วนตัวให้กับคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์

ทั้งสองคณะผ่านความเห็นชอบของกรรมการ
ทบทวนมหาวิทยาลัย ผ่านความเห็นชอบของ
คณะรัฐมนตรี และออกกฎหมายกำหนดเรียน
ร้อย ไม่เคยคิดว่าคณะศิลปกรรมศาสตร์จะมี

ปัญหา เพราะผ่านขั้นตอนกรรมการทบทวนฯ
แล้ว และเป็นขั้นตอนที่ยากลำบากได้ก็จะ
เรียบร้อยในขั้นตอนอื่น แต่กลับกลายเป็นว่า
ขั้นตอนในส่วนของสำนักงบประมาณที่คณะ

คณาจารย์
คณะศิลปกรรม-
ศาสตร์ ถ่ายภาพ
ร่วมกับอาจารย์
สวัสดิ์ ดันดิสุข
ศิลปินแห่งชาติ
สาขาศิลป์ปั้ป
ในงานศิลป์สัญจร^๒
ของคณะ
ชิครกรรมฯ
ณ อาคารสีสัน

รัฐมนตรีจะต้องขอคำปรึกษาก่อนเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการ “ไม่ให้ความเห็นชอบ” โดยมีข้อสรุปว่า “ไม่ใช่สาขาวิชาดีเด่นและให้อิสระในภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม เช่นเดิม” ขอให้ทางมหาวิทยาลัยและหน่วยงานใหม่

หนังสือฉบับนี้ของสำนักงบประมาณที่ นส 0406/29760 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2537 ถึงสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยบูพาร และการจัดตั้งคณะกรรมการคุณศิลปกรรมศาสตร์เหมือน “สายไฟฟ้าด” ทำให้ผู้เกี่ยวข้องต้อง “ซอก” เป็นอย่างมาก การดำเนินงานของโครงการคุณศิลปกรรมศาสตร์เกือบ 8 ปี ต้องสถาปัยไปหรือย่างไรและจะต้องเริ่มต้นอย่างไรต่อไป ทำอย่างไรจะให้สำนักงบประมาณพิจารณาและวิเคราะห์ความพร้อมของคณะกรรมการคุณศิลปกรรมศาสตร์ใหม่อีกรอบหนึ่ง เพราะภาพที่สำนักงบประมาณมองกลับมา “ไม่ใช่ภาพคุณศิลปกรรมศาสตร์ที่เป็นอยู่จริง” แต่วิเคราะห์ตามนโยบายของรัฐบาล คือ มาตรการควบคุมกำลังคนภาครัฐและการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

6 เดือนต่อมา คือ ช่วงเวลาของการดำเนินการเพื่อสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับโครงการคุณศิลปกรรมศาสตร์ กับรัฐมนตรี หน่วยงานมหาวิทยาลัยและสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี รวมถึงช่วงเวลาการเขียนคำอธิบายชี้แจง 4 ประเด็น ที่สำนักงบประมาณไม่เห็นด้วย ต้องหาข้อมูลจากหน่วยงานทั้งของภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงอุดสาหกรรม บรรษัทเงินทุนหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เป็นต้น เพื่อให้มีความเป็นจริงได้ข้อมูลชัดเจน

การดำเนินการเพื่อทำให้เรื่องเดิมที่สำนักงบประมาณวิเคราะห์ให้อ่อนตัวลง และให้เรื่องใหม่มีความชัดเจน มีเหตุผล หักล้าง เป็นที่ยอมรับได้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างความสัมสัณในแนวทางปฏิบัติทั้งของมหาวิทยาลัย หน่วยงานมหาวิทยาลัย และสำนักงบประมาณ ทางออกก็คือ ต้องประสานงานทุกเรื่อง สำคัญที่สุดก็คือ ต้องไม่ให้เรื่องเดิม “ให้ชabolition โครงการคุณศิลปกรรมศาสตร์” เข้าที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี เพราะนั้นหมายถึง การยุติของโครงการฯ คณะกรรมการรัฐมนตรีอาจจะลงความเห็นตามสำนักงบประมาณ เพราะ “ไม่ยุ่งยากและเสียเวลาโดยแบ่งในที่ประชุม แต่ วิธีจะให้เรื่องกลับไปที่สำนักงบประมาณใหม่ เพื่อให้วิเคราะห์อีกรอบหนึ่งดูมีทางเดียวต้องให้ออกจากสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี เท่านั้น และจะทำได้อย่างไร ปัญหานี้ไม่ค่อยเกิดขึ้นมากนักกับโครงการต่างๆ ของหน่วยงานมหาวิทยาลัย เป็นสาเหตุที่ต้องศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ในช่วงวิกฤติการณ์นิสิตโครงการคุณศิลปกรรมศาสตร์มีปฏิกิริยาและก่อกระแสในรูปแบบต่างๆ สร้างความสัมสัณในจุดยืนของตัวเองว่าจะมีสถานภาพอย่างไรต่อไป จนในนามคุณไหน เป็นการหลอกพากษาหรือเปล่า เพราะหน่วยงานมหาวิทยาลัย ประกาศรับในนามคุณศิลปกรรมศาสตร์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2535-ปัจจุบัน ผู้ประสานงานโครงการฯ จะแก้ปัญหาอย่างไร ปัญหาหลายอย่างได้มุ่งเป้ามาสู่คุณศิลปกรรมศาสตร์เพื่อ

ต้องการความมั่นใจและการเป็นคณะกรรมการที่สมบูรณ์แบบที่แท้จริง ถ้าไม่เป็นคณะกรรมการศิลปกรรมศาสตร์จะเกิดผลกระทบมากมายสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ยอดผู้สมัครเข้าศึกษาต่อจะลดลงไป เพราะปัจจุบันอันดับการเลือกแต่ละสาขาวิชาและยอดรวมทั้งหมด คณะกรรมการศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาอยู่ในอันดับที่ 2-3 เป็นส่วนใหญ่ เป็นตัวเลขที่น่าพอใจมากสำหรับคณะกรรมการใหม่และอยู่ภูมิภาค แต่ถ้าไม่เป็นคณะกรรมการเชื่อแน่ว่ายอดและอันดับต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างแน่นอน

ในส่วนของการพัฒนาสาขาวิชาจะกระทำได้ไม่คล่องตัวเนื่องจากปรัชญาคณะกรรมการนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กับคณะกรรมการศิลปกรรมศาสตร์เน้นคนละด้านการเดินทางเป็นไปได้ยาก หัวหน้าภาควิชาศิลปะจะต้องเหนื่อยมาก เพราะนโยบายการบริหารที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ท้ายที่สุดจะเกิดการ

ขัดแย้งด้านงบประมาณ ครุภัณฑ์ บุคลากร เพราะนโยบายการบริหารงบประมาณใหม่สาขาวิชาศิลปกรรมจะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทั้งหมด ปัญหาเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะแก้ไข เพียงแค่คิดก็เห็นอย่างแล้ว

น้ำใจเทาทอง

ช่วงระยะเวลา 19 ปี ในรัฐบาลของ มศว.บางแสน-มหาวิทยาลัยบูรพา ได้สร้างประสบการณ์ และการเรียนรู้ประชากรในสถาบันแห่งนี้หลายแห่งมุ่งทั้งที่สร้างความประทับใจ และความพิเศษห่วงอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์โลกที่จะให้ได้ดังใจคิดและพึงพอใจยิ่งเป็นไปไม่ได้ แต่ในช่วงหนึ่งของชีวิตที่ผู้ก่อตั้งอยู่ในสังคมแห่งนี้มีน้ำใจและความช่วยเหลือ他人อย่างมากเพริ่มมากกว่าที่เคย ด้านของมิตรต่อการดำเนินงานและการจัดตั้งในแต่ละขั้นตอน

พี่น้องๆ ท่าน
การจัดนิทรรศการ
ศิลปกรรม “กาญจนานา
กิเบกสมโภช
เติดพระเตียรติ
พระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัว”
ณ Royal Garden
Resort พัทยา

ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่ไม่เคยลืมเป็นความรู้สึกที่ดีที่ยากจะใช้คำพูดอะไรมาบรรยาย เป็นความจริงใจที่สัมผัสได้ด้วยความรู้สึก เมื่อนำคำพูดที่กล่าวว่า “มิตรแท้จะดูได้เวลา เรายาลำนำก”

อาจารย์ชุนิต สุวรรณช่าง เพื่อนต่างวัยที่ใกล้ชิดและมีน้ำใจเสมอเมื่อเวลาเกิดปัญหา ไม่เคยปฏิเสธในคำร้องขอแม้แต่ทรยพ์สินส่วนตัวเป็นจำนวนมากก็ยอมให้ได้ภายนอกดูสมควร แต่นั้นไม่มาก เป็นผู้ให้

(จากซ้ายมือ)
อ.สมาน สรรพศรี
รศ.สุชาติ เถาทอง
อ.เทพศักดิ์
กอง พพุน และ^๑
อ.กมล พัฒนาณชลี
ถ่ายภาพหน้าสถาบัน
ศิลปกรรมไทย
สำหรับอเมริกา

การจัดกิจกรรม
“50 ปี หัตถศิลป์
ไทย” ที่สำนัก
บริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยธรรมชาติ

ข้อคิดสุดเดือนใจตลอดช่วงเวลา 19 ปี ที่รู้จักกันมา ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานหลายส่วนมาจากการช่วยเหลืออย่างท่านนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร ผู้ใหญ่ที่ให้การเคารพนับถือของคนทั่วไป ผู้สร้างภาพลักษณ์ของการส่งเสริมสนับสนุนคณะศิลปกรรมศาสตร์มาตั้งแต่เริ่ม “ตั้งใจ” (พ.ศ. 2518-ปัจจุบัน) สายตาของนักจิตวิทยาที่เข้าใจและมองการณ์ไกลส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ รองศาสตราจารย์ บัญญัติ สุขศรีงาม ช่วยเหลือมาตลอดเมื่อร้องขออยู่คนละคนจะที่แตกต่างทางธรรมชาติ วิชาแต่เข้าใจกันบนพื้นฐานการทำงาน ขั้นตอนสำคัญที่มีปัญหาได้แสดงด้วยความช่วยเหลืออย่างน่าประทับใจแม้จะไม่มีบทบาทและตำแหน่งหน้าที่นักจากนี้ยังมีอีกหลายคนที่ไม่ได้เขียนลงในที่นี่ ช่วยเหลือให้กำลังใจ

การดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความมีน้ำใจช่วยเหลือเหล่านี้เป็นสิ่งที่ท่อนภาพบางประการของสังคมบูรพา ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของชาวบางแสэнไว้ได้ ก็คือ “เทาทองต้องมีน้ำใจ” โดยเฉพาะปัจจุบันสิ่งนี้ทำได้ยากเต็มที่ ความเป็นตัวใครตัวมัน การแข่งขันตามแบบสังคมอุดสาಹกรรมใหม่ เข้ามานีบทบาทเพิ่มขึ้น เป็นวัฒนธรรมใหม่ มาแทนที่ความเป็นไทย โดยเฉพาะโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่เติบโตเพียงวัดถูกแต่จิตใจไม่พัฒนาคุณค่าจึงขาดหายไป

**ศิลปกรรมศาสตร์กับสาขา
ขาดแคลน : ไม่ชัดเจนแต่แอบแฝง**

มาตรการควบคุมอัตรากำลังคนภาครัฐของรัฐบาลในสมัยนายชวน หลีกภัย

อาจารย์คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์
ยุคเริ่มต้น
ความหวังใหม่
ศิลปกรรม
บูรพา

คณอาจารย์
จากศิลปกรรม
บุรพาปีคุณนพ
Norton Simon
Museum
แคลิฟอร์เนีย

การเขียนภาพ
จิตกรรม
ตกแต่งบนผนัง
อาคารขนาดใหญ่
สร้างความปลอกด้า
น่าสนใจแก่ผู้
พูดเห็นที่
Hollywood
U.S.A.

นายกรัฐมนตรี ที่ก้าหนอดอัตราการขยายตัว
ของราษฎรและภาระตั้งหน่วยงานใหม่
เปรียบเหมือนเป็นด้านอาญาสิทธิ์มาพร้อม

กับ “สาขาวาดแผลน” ควบคุมการขยายสาขา
วิชาใหม่ๆ ในมหาวิทยาลัย โดยให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องหันหลังเป็นฝ่ายควบคุมดูแล

ผู้อำนวยการ
กองการศึกษา 2
สำนักงานป्रบماณ
มาเยี่ยมชม
ภาควิชาศิลปะ
และวัฒนธรรม
เพื่อศึกษาเรียนรู้
และการขยายงาน
โครงการศิลป์ใหม่

โครงการ
คณศิลปกรรมศาสตร์
จัดแสดงผลงาน
ทางศิลปะ^๑
และออกแบบ
ห้างเดอะฟอร์ม
พลาซ่า ชลบุรี
เป็นประจำทุกปี
(พ.ศ. 2530-2536)
เพื่อเผยแพร่และ
ประชาสัมพันธ์
คณศิลป์ใหม่ และ
วิชาการทางศิลปกรรม
ให้แพร่หลาย

ให้มีผลอย่างจริงจัง สร้างผลกระทบโดยตรง
กับโครงการจัดตั้งคณศิลปกรรมศาสตร์ที่
ผ่านเข้าสู่ขั้นตอนของการพิจารณาของสำนัก

งประบามณพอดี และได้รับการวิเคราะห์และ
พิจารณาให้ชลอโครงการไว้ก่อนโดยที่ข้อห่วงดึง
4 ประเด็น ที่สำคัญข้อแรก คือ “ไม่ใช่สาขา

ผศ.ดร.มาศุย
กุลวงศ์ชัย
อธิการบดีห้าม
ต้อนรับคณะ
เข้าหน้าที่จาก
สำนักงบประมาณ
มาตรฐานพัฒน
โครงการคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์

ขาดแคลน"

คณะวิชาทางศิลปกรรมศาสตร์ ภาพลักษณ์โดยรวมที่ผ่านมา คนส่วนใหญ่ จะไม่เข้าใจว่าจะแล้วไปทำอะไร หรือเรียน "วาดรูป" "ปั้นรูป" เท่านั้น จะมองไม่ออก ว่ามีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ธุรกิจ อุตสาหกรรมมากน้อยเพียงไร จึงมีผลต่อ การวิเคราะห์และพิจารณาจากสำนักงบประมาณ ในทางตรงกันข้าม จะไปไทยผู้ทำหน้าที่ไม่ได ควรจะเป็นหน้าที่ของคณะวิชาทาง ด้านนี้จะต้องร่วมมือกันสร้างโลกทัศน์ต่อประชาชน รวมถึงรัฐบาลให้มองภาพคณะศิลปกรรมศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์โดยโครงสร้าง สาขาวิชามี 2 ส่วน คือ

1. วิจิตรศิลป์ (Fine art) 2. ประยุกต์ศิลป์ (Applied art) คนส่วนมากจะ

มองเห็นภาพเฉพาะกิจกรรมและผลงานทางด้าน วิจิตรศิลป์มาก เนื่องมาจากคุณเคยกับการเรียน และการพน Henderson นักศึกษาทางศิลปะที่ จัดแสดงผลงานทางห้องศิลป์อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอตามสถานที่ต่างๆ ส่วนผลงาน ในส่วนที่ 2 ประยุกต์ศิลป์ จะไม่คุณเคย เนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ความจริงผลงานทาง ด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับประโยชน์ใช้สอย และชีวิตประจำวันมาก เช่น การออกแบบ ตกแต่ง ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบ เครื่องประดับ ออกแบบนิเทศศิลป์ ออกแบบแฟชั่น เป็นต้น และสาขาวิชานอกลุ่ม ประยุกต์ศิลป์หลายสาขาเป็นสาขาวิชาขาดแคลน เช่น ออกแบบเครื่องประดับ ออกแบบ สิ่งพิมพ์ และ computer graphic

บางสาขาวิชาในคณะศิลปกรรม ศาสตร์เป็นความขาดแคลนที่แอบแฝงไว้

นายกเทศมนตรี
ศรีราชา
เป็นประธาน
เปิดนิทรรศการ
ศิลปกรรมของ
อาจารย์ โครงการ
คณะศิลปกรรม-
ศาสตร์ ณ ร้านเกี๊ก
ศรีราชา

กับความต้องการของสังคม ที่มีเหตุและปัจจัย
คู่กันไป คนส่วนใหญ่จะมองเห็นส่วนเดียว
โดยไม่มองทั้งระบบที่ต่อเนื่อง ทำให้รายวิชา

ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ไม่สำคัญและไม่
ขาดแคลน สร้างความไม่ยุติธรรม และมอง
ภาพความขาดแคลนอย่างเป็นจริง สมเหตุ

ดร.อ้วนวชิ
สุวรรณคีรี
ประธานกรรม
ธิกาการฝ่ายศาสนา-
ศิลปะและ
วัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏ
เชียงใหม่
มหาวิทยาลัย
บูรพา

ประธานโครงการ
คณะกรรมการ
ศาสตร์ ด้วยเงิน
สมเด็จพระเทพฯ
ในพิธีเปิดอาคาร
60 พรรษา
มหาราชีนี

สมผล เพาะการพัฒนาประเทศไทย ธุรกิจและ
อุดสาหกรรมต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน การ
พัฒนาคุณภาพของสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้
มียอดขายสูงขึ้นเป็นปัจจัยหนึ่ง และเป็นองค์
ประกอบร่วมหลักที่สำคัญเพื่อให้สินค้าแข่งขัน
กับตลาดทั่วโลกภายในและภายนอกประเทศไทยได้

รศ.นัญญา ศุขร่อง
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
(คนกลาง) เป็นประธานเปิด
นิทรรศการวิถีไทยรวม
ภาพพิมพ์ ครั้งที่ 1
รศ.ดร.บรรจง จันทร์สา
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร 院校
คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
ให้เกียรติมาร่วมงาน

ปรีกิย่างงานประวัติศาสตร์
ศิลป์ไทยกับศาสตราจารย์
ประคิค นวนุสัย
ที่หอศิลป์แห่งชาติ

คุณวิทยา คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จากจังหวัดชลบุรี ภาพฯ รู้มันทิวประจำได้นัก
นายกรัฐมนตรี คุณสากิตต์ โพธิ์วิหค ประธานเปิด
นิทรรศการฯ อธิการดีมหาวิทยาลัยบูรพา และ^๑
ประธานิกรงการคณาจารย์ศิลป์ภารณกิจสห
ร่วมงานนิทรรศการศิลป์กรรม “กาญจนากิเมก
สมโภชเทิดพระเกียรติพระนามสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”
ณ Royal Garden Resort พัทยา

ฯพณฯ พลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ องคมนตรี
และรัฐบุรุษ ประธาน
เปิดนิทรรศการศิลปกรรม
“กาญจนากี้เยกสมโภช
เกิดพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จ
พระเจ้าอยู่หัว”
ณ Royal Garden
Plaza กรุงเทพฯ

อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การให้ความสำคัญ
มองที่จำนวนการผลิตเครื่องมือในการผลิต
ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีประการเดียว ปัจจัย
ร่วมกับความต้องการแอบแฝงในขั้นตอน
ของระบบอุดสาಹกรรม “ด้านออกแบบ” จึง
หายไป

ขั้นตอนช่วงเวลาเป็นปัญหาไม่ลื้น สุด

การทำงานกับ “ดวงชะตารถี”
โดยส่วนตัวไม่ค่อยมีความเชื่อมากนัก เพราะ
เชื่อมั่นว่า “ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน” ถ้า
มีความตั้งใจและทำงานอย่างจริงจังปัญหา
และอุปสรรคจะผ่านพ้นไปได้ แต่สำหรับศิลปะ^๑
ศิลปกรรมศาสตร์ไม่เป็นอย่างที่คาดหวังไว้
เป็นคณะที่มีอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ มาก
ที่สุด และทำให้เวลาขั้นตอนต้องขยายออกไป
และมีผลกระทบต่อการพัฒนานาในที่สุดท้าย
คือ

1. ต้องผ่านความเห็นชอบของ
กรรมการทบวงมหาวิทยาลัย ๒ ครั้ง จึงให้
ความเห็นชอบจัดตั้งเป็นคณะศิลปกรรม-
ศาสตร์ได้

ถ่ายภาพร่วมกับ
คุณเนาวรัตน์
พงษ์ไพบูลย์
ในงานนิทรรศการ
ศิลปะ “Kamol
& His Artist
Friend” ที่
หอศิลปแห่งชาติ

การบรรยายทาง
วิชาการทบทวนของ
ศิลปะและออกแบบ
ในยุคโลกาภิวัตน์
โดยเฉลิมชัย
โมยิดพิพัฒน์ และ
กิตติ ชั้มพูนพงษ์
ณ ห้องประชุมอาคาร
เรียนรวม 2

ผศ.ดร. พาสุข
กุลละวณิชย์
อธิการบดี เป็น
ประธานเปิดนิทรรศ-
การศิลปสัญจร
“นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต”
ครั้งที่ 6 ณ มหา-
วิทยาลัยบูรพา
คุณกอบกาญจน์
วัฒนवรางกูร
รองประธาน
บริษัทโลชิน
เป็นตัวแทน
โครงการฯ

2. การร่างกฎภีกิจคณะกรรมการ
ศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเสียเวลาไป 2 เดือน
เนื่องจากติดช่วงเวลาทำแผนฯ 8 ของมหา-
วิทยาลัย

3. ร่างกฎภีกิจคณะกรรมการ-
ศาสตร์ไปติดค้างที่ทบวงมหาวิทยาลัย 3 เดือน
เนื่องจากทบวงฯ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการ
บริหารใหม่

4. ร่างกฎภีกิจคณะกรรมการ
ศาสตร์ไปติดค้างที่สำนักงานเลขานุการ
คณะกรรมการ (กรกฎาคม 2537 - กุมภาพันธ์
2538) 8 เดือน เนื่องจากสำนักงบประมาณ
ไม่เห็นชอบ เพราะว่ามานาตรการควบคุมอัตรา
กำลังของภาครัฐที่ออกมายังหัวและช่วง
เวลาที่คณะกรรมการศาสตร์เข้าสู่การพิจารณา
พอดี

ถ้าพิจารณาขั้นตอนต่างๆ จะพบว่า
การเสียเวลาในขั้นตอนต่างๆ อันเนื่องมา
จากปัญหาและตัวแปรจะมีผลต่อปัญหาและ
อุปสรรคในขั้นสุดท้ายคือ ข้อที่ 4 อย่างหลีก
เลี่ยงไม่ได้ ถ้าโครงการคณะกรรมการศาสตร์
ไม่เสียเวลาและผ่านเข้าสู่การพิจารณาของ
สำนักงบประมาณก่อนเดือนกรกฎาคม
ก่อนมาตราการควบคุมอัตรากำลังคนภาครัฐ
จะออกมายัง คณะกรรมการศาสตร์จะเป็นคณะกรรมการ
ที่สมบูรณ์ในช่วงเดือนตุลาคม 2537 ตามที่
แจ้งกับนิติ เมื่อกรกฎาคม 2537 แต่ปัญหา
นี้ขั้นตอนและช่วงเวลาลักษณะนี้จะเป็น “ดวง
ชะตาอาศัย” ของคณะกรรมการศาสตร์หรือไม่
ไม่มีครรภ์ แต่มีความพอดีเหลือเกิน และทำ
ให้คณาจารย์นิสิตทุกคนของคณะกรรมการ
ศาสตร์ต้องร้องเพลงร้องและไม่รู้ว่าจะร้องนาน
แค่ไหน

8 ปี ศิลปกรรมบูรพา กับ “ตัวอย่าง ศึกษา”

พ.ศ.2530-2537 8 ปี ของระยะ
เวลาการดำเนินงานและวางแผนการจัดตั้ง
คณะกรรมการศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เป็นช่วงระยะเวลาที่ยาวมากเมื่อเปรียบเทียบ
กับการดำเนินงานของภาคเอกชน และความ
เปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่เกิดขึ้นอย่างต่อ
เนื่องในแต่ละปี คำถามที่ตามมาคือ “ความ
คล่องตัวความอิสระทางวิชาการ ด้านการ
บริหารและจัดการจะมีความเป็นจริงมากน้อย
เพียงไร ถ้าอยู่ในกำกับของหน่วยงานภาครัฐ
เงื่อนไขและตัวแปรเหล่านี้เป็นปัญหาที่ต้อง^{จะ}
เร่งดำเนินการแก้ไข ไม่ใช่ใบงานให้อภัยใน
ความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่ง

ช่วงเวลาที่สูญเสียไปไม่สามารถ
ประเมินค่าเป็นตัวเลขได้ แต่คือผลกระทบ
ทางด้านการวางแผน การจัดการ และการ
พัฒนาสาขาวิชาทางศิลปกรรมให้บรรลุผล
สุ่วความเป็นเลิศทางวิชาการหลาย ๆ ด้าน ต้อง^{จะ}
ถูกควบคุมอยู่ในวงจำกัดไม่สามารถเดินໄ道
ในทิศทางที่ควรจะเป็น ความคล่องตัวในการ
บริหารและจัดการถูกดูแลจากหน่วยงาน
ภาครัฐที่ขาดการศึกษาธรรมชาติวิชาอย่าง
เป็นรูปธรรมและมีการประสานงานอย่าง
ใกล้ชิด ปัญหาเหล่านี้ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข
เพื่อให้หน่วยงานใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
สามารถ ดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมี
ประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคของคณะกรรมการ
ศิลปกรรมศาสตร์ควรจะเป็นตัวอย่างสำหรับ
หน่วยงานใหม่ ๆ ไว้ศึกษาและปรับแนวทาง
แก้ไขต่อไป อย่าให้ดังเสียเวลามากไปกว่านี้
 เพราะมีเรื่อง สำคัญดังดำเนินการอีกมาก

วันเกิดคณะ “วันศิลปกรรมบูรพา”

การดำเนินงานและทำงานทุกอย่าง ผู้เกี่ยวข้องและรับผิดชอบต้องการความสำเร็จ เพื่อสร้างชัยชนะให้ด้วยตัวตนเอง และภาระงานอื่นๆ ต่อไปวันที่ 22 มิถุนายน 2538 คือวันที่สำคัญของชาวคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกคน เพราะเป็นวันที่ กฤษฎีกาคณะศิลปกรรมศาสตร์...สำเร็จ เรียนร้อย เป็นคณะที่สมบูรณ์แบบถูกต้อง ตามกฎหมายหลังจากใช้คำว่า “โครงการ” มาเกือบ 9 ปี จนคิดว่าจะไม่มีวันนี้ที่รอดอย

22 มิถุนายน 2538 สมควรที่จะ เรียกว่าเป็น “วันเกิดคณะศิลปกรรมศาสตร์” เพราะมีความเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง สร้างความภาคภูมิแก่อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และ นิสิตทุกคน แต่เนื่องจากชื่อคณะศิลปกรรม ศาสตร์บูรพาได้จัดตั้งขึ้นในหลายสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรฒ เป็นต้น วันเกิดของคณะสมควรจะพิจารณา หาชื่อที่เป็นกลาง มีเอกลักษณ์ของตัวเอง อย่างเด่นชัด คงทั่วไปทราบได้ทันทีว่าเป็น คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ความน่าจะเป็นควรเรียกชื่อวันเกิดคณะว่า “วันศิลปกรรมบูรพา” คือผนวกชื่อคณะและ มหาวิทยาลัยไว้ด้วยกัน

“วันศิลปกรรมบูรพา” จะเป็นวัน ที่สำคัญของศูนย์รวมจิตใจกับคณะศิลปกรรม

ศาสตร์ทั้งปัจจุบันและอนาคต ดำเนินการ สืบทอดประเพณี การสร้างสรรค์ต่างๆ จะเกิด ขึ้นอย่างต่อเนื่องจากรุ่นที่ 1 และต่อๆ ไป เช่นในศักยภาพของคณาจารย์และนิสิตทุกคน จะสามารถสืบสานวัฒนธรรมทางสร้างสรรค์ ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมบูรพาแห่งนี้ แม้ว่า คณะศิลปกรรมศาสตร์จะเป็นคณะเด็กๆ ไม่ใช่ คณะที่อยู่ในแผนการพัฒนาของประเทศและ มหาวิทยาลัยแต่คณะศิลปกรรมศาสตร์ คือ สีสัน และทางเดือกใหม่ของนิสิตที่ต้องการ ศึกษาทางด้านศิลปะ ออกแบบและดันตี เพื่อ เป็นวิชาชีพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิต ดำรงตนประกอบอาชีพอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุขไม่เป็นการต่อรัฐบาลทั้งในปัจจุบัน และอนาคต นี่คือ “ปรัชญาของราชวิทยาลัย บูรพา”

“วันศิลปกรรมบูรพา” จึงมี ความหมายต่อทุกคนเป็นอย่างสูงและจะสืบ ทอดวันแห่งความเดิมโตและดึงมาร่วมกัน ให้ยานานตลอดไป “ปฏิฐาน” นี้จะเกิดผล สัมฤทธิ์ไม่ได้ถ้าทุกคนไม่ให้ความสำคัญ จึง ฝากความหวังไว้กับทุกคนในคณะจะร่วมกัน สร้างสรรค์ บรรลุองค์ความค่าทางศิลปกรรมให้ เกิดขึ้น สร้างภาพพจน์ใหม่แก่สังคม ให้หยิ่ง ราภีลักษณ์ในจิตใจของประชาชน เพื่อเป็นฐาน ที่มั่นคงต่อไปโดยจะขออีกคำอวยพรด้วย ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ว่า “ศิลปะยืนยาว ชีวิตสันติ”

